

PRESES APSKATS

11.09.2026

Sagatavoja:
Uzziņu un informācijas centrs
Latvijas Nacionālā bibliotēka

Preses apskatā:

LNB muzejpedagoģe Dace Pūka stāsta par iniciatīvu "Vārdu siltumnīca"; Nacionālās skaļās lasīšanas sacensību Vidzemes fināls; Saulkrastu novada bibliotēkas ēkai Raiņa ielā 7 - 30. gadadiena; 30. septembrī slēgs Rosmes bibliotēku; Ulbrokas bibliotēkas grāmatu iepirkumu un dāvinājumu salīdzinājums ar Latvijas izdevējdarbības kopainu; Madonas novada bibliotēkā notiks pasākums "Madonas novada literārais pulsējums 100 gados"; Aicina papildināt Kauguru bibliotēkas krājumu; Izsludināta pieteikšanās Ojāra Vācieša literārajai prēmijai dzejā; Dzejas dienu pasākumi Latvijas bibliotēkās; u.c. bibliotēku aktualitātes.

Žurnāla "Ieva" 9. septembra numurā informācija par Dzejas dienas pasākumiem LNB un citur Latvijā.

Žurnāla "Baltais Valis" septembra/oktobra numurā informācija par akcijas "Es lasu šovasar" uzvarētāju apbalvošanu LNB.

Preses apskatā iekļauti raksti no Latvijas centrālajiem un reģionālajiem laikrakstiem.

Nejusties kā pacientēm

Latvijas Nacionālās bibliotēkas muzejpedagoģe Dace Pūka ir autore iniciatīvai *Vārdu siltumnīca*, kas palīdzēja sievietēm ar krūts vēža pieredzi. Viņa arī studē LKA programmā *Mākslas un kultūras intervences veselības un labklājības veicināšanai*.

Vārdu siltumnīca izveidota nevis runāšanai par slimību, bet gan būšanai kopā, radošai pieredzei un tam, lai sievietēm uz brīdi radītu iespēju nejusties kā pacientēm.

BŪT KOPĀ UN DABĀ

Ideja par saturu radusies sarunā ar sievietēm. „Mēs vēlējamies saprast, kas viņām vajadzīgs, kā trūkst,” stāsta D.Pūka. Aptaujātas 38 sievie-

Latvijas Nacionālās bibliotēkas muzejpedagoģe Dace Pūka ir iniciatīvas *Vārdu siltumnīca* autore. Kopība dabā un radošās nodarbēs palīdzējusi sievietēm ar krūts vēzi.

tes ar dažādu krūts vēža pieredzi – gan pavisam svaigu diagnozi, gan remisijā, gan tādas, kurām slimība

bijusi pirms desmit gadiem. Aptauja atklājusi: visvairāk pietrūkst kopības. „Ne tikai veselībā, bet arī slimībā bieži paliekam vieni. Tāpēc kopienas atbilde arī šeit ir ļoti aktuāla,” skaidro D.Pūka.

Programma izmanto darba grupas resursus. Sešu cilvēku komanda bijusi saistīta ar lasīšanu, rakstīto vārdu, bibliotēkām un mākslu. Tā radusies *Vārdu siltumnīca* – sešu tikšanās cikls, kurā ceļš vedis no līnijas līdz vārdam, no vārda līdz haikai un visbeidzot kopīgai lasīšanai.

„Es kā kaligrāfe šo ciklu iesāku ar kaligrāfijas nodarbību,” stāsta D.Pūka. Uzmanība pievērsta nevis skaistam rezultātam, bet kustībai, ritmam un sajūtai, kā ķermenī sākas rakstība, tam, kā no līnijas ro-

„Ne tikai veselībā, bet arī slimībā bieži paliekam vieni. Tāpēc kopienas atbilde arī šeit ir ļoti aktuāla.”

das burti. Tālāk – darbs ar krāsām, spēka vārdiem, haiku rakstīšana dabā un beigās kopīgi lasījumi. Būtiska nozīme ir vietai – nodarbības notikušas gan dabā, gan bibliotēkās un muzejos, kur daudzas viesojušās pirmoreiz. Pirms tam viņas izvadītas pa telpām un ekspozīcijām, iepazīstinātas ar kultūrvietu stāstiem.

IESAISTĪTAS VISAS MAŅAS

D.Pūka uzsver: katras sievietes atšķirīgā enerģijas līmeņa un iespēju dēļ nav uzspiests apmeklēt visas nodarbības, un būtisks bijis ne rezultāts, bet gan process. Izmantojot skaņas meditācijas,

kakao, garšvielas, ēdienu un dabu, iesaistītas visas maņas – dzirde, redze, garša, smarža un tausts. „Mums bija ceremoniāla kakao garšošana. Pēc recepšu apspriešanas katra dalībniece varēja izvēlēties garšvielas un izveidot savu recepti, pārējām iedot rezultātu pagaršot. Tas atraišoja pilnīgi citas sajūtas. Arī daba ļoti palīdzēja: mums bija brīnišķīga iespēja programmu realizēt pavasarī un vasaras sākumā. Sēdējām dārzā cerīnos.” Visspilgtāk atmiņā palicis dalībnieču teiktais, ka te viņas nav jutušās kā cilvēki ar diagnozi – to vērtējušas visaugstāk.

Avots: Kurzemnieks

Datums: 08.09.2026

Skaļās lasīšanas sacensības

INESE ELSIŅA

3. septembrī Stāmerienas pili norisinājās Skaļās lasīšanas sacensību Vidzemes fināls.

Tajā sacentās deviņi lasītāji no Madonas, Smiltenes/Valkas, Limbažu, Valmieras, Ogres, Alūksnes, Cēsu, Gulbenes un Aizkraukles

novada. Madonas novadu pārstāvēja Ance Stūre (sagatavoja skolotāja Sabine Šķēle-Stepanova) no Madonas pilsētas vidusskolas 6. klases. Ance saņēma žūrijas specbalvu par literatūras izvēli (Katarīna fon Brēdova "Viss, kas nav saskatāms"). Žūrijas atzinību izpelnījās arī Ances līdzjutējas,

kuru atbalsts bija ļoti dzirdams. Pirmās trīs vietas un ceļazīmi uz Nacionālo finālu Rīgā ieguva Limbažu novada, Smiltenes/Valkas novada un Ogres novada pārstāvji.

Atgādināšu, ka Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības ir konkurss 11–12 gadus veciem 5. klašu skolēniem, kura rezultātā

tiek noskaidrots lasīšanas čempions. Konkurss notiek trīs posmos – skolā vai vietējā bibliotēkā, reģionālajā finālā un valsts finālā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. Sacensību mērķis ir pilnveidot bērnu prasmes izvēlēties piemērotu literatūru, sekmēt interesi par lasīšanu un grāmatām.

Avots: Stars

Datums: 08.09.2026

STĀMERIENAS PILĪ 3. SEPTEMBRĪ pulcējās deviņi skaļie lasītāji kopā ar saviem atbalstītājiem no Aizkraukles, Alūksnes, Cēsu, Gulbenes, Limbažu, Madonas, Ogres, Smiltenes un Valmieras novada. Visi deviņi jaunie lasītāji bija kļuvuši par sava novada labāko skaļo lasītāju, un sacensības notika par trim ceļazīmēm uz nacionālo finālu.

FOTO: NO GULBENES NOVADA BIBLIOTĒKAS ARHĪVA

Stāmerienas pils kļūst par skaļās lasīšanas sacensību pili

Jau trešo gadu Nacionālo skaļās lasīšanas sacensību neatņemama sastāvdaļa ir starpfināls, kurš notiek katrā Latvijas vēsturiskajā novadā, kā arī Rīgā un Pierīgā. Starpfināls nedaudz atslēgo lielo nacionālo finālu, kurš šogad jau deviņo reizi notiks Rīgā, Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. Šajā gadā Vidzemes starpfināls notika 3. septembrī Stāmerienas pilī, kur jau no pulksten 10.00 viss zūmēja un skanēja kā bišu stropā. Kā nu ne! Stāmerienas pils bija kļuvusi par skaļās lasīšanas sacensību pili!

Te sapulcējās deviņi skaļie lasītāji kopā ar saviem atbalstītājiem no Aizkraukles, Alūksnes, Cēsu, Gulbenes, Limbažu, Madonas, Ogres, Smiltenes un Valmieras novada. Visi deviņi jaunie lasītāji bija kļuvuši par sava novada labāko skaļo lasītāju, un sacensības notika par trim ceļazīmēm uz nacionālo finālu.

Ja jau sacensības, tad noteikti vajag arī tiesnešus! Skaļās lasīšanas sacensību gadījumā tie bija pieci žūrijas dalībnieki: Stāmerienas pils saimniece Edīte Silķēna, Latvijas Nacionālās bibliotēkas pārstāve Ilze Ramba, 2020. gada Nacionālo

skaļās lasīšanas sacensību uzvarētāja Annija Iljenko, Gulbenes novada pašvaldības pārstāvis un deputāts Valtis Krauklis un Gulbenes sporta skolas direktors Arnis Šķēls.

Kāpēc ir nepieciešamas šādas sacensības? Vispirms jau tās popularizē lasīšanu kā aizraujošu nodarbošanos; tās palīdz citiem lasītājiem atrast interesantu un aizraujošu grāmatu un vēl tā saliedē klases kolektīvu, jo, atbalstot savējo skaļo lasītāju, rodas piederības izjūta gan savai klasei, gan skolai un arī novadam. To visu varēja novērot arī Stāmerienas pilī! Atskanēja gan aplausi, gan uzmundrinājuma saukļi savam klasesbiedram, gan dzirdējām lielisku grāmatu fragmentus, kas bija gan nopietni, gan smieklīgi un pārsteidzoši! Žūrijai nebija viegli! Tika atsauktas atmiņā ne tikai pašas grāmatas, ko lasīja jaunie cilvēki, bet arī burtu izruna, steigšanās lasot, emocionalitāte un fragmenta izvēle. Pēc rūpīgas punktu saskaitīšanas uz Latvijas Nacionālo bibliotēku dosies Aigars Mauritis no Limbažu novada, Lina Tūtāne no Ogres novada un Krišjānis Zariņš no Smiltenes novada.

Liels paldies atbalstītājiem, bez kuriem šis pasākums nebūtu izdevies tik pacilāts un priecīgs: "Zvaig-

znes ABC" un "Globusa" grāmatniecām un īpaši to vadītājam Baibai Supei un Ilonai Pastarei, dārzu audzēšanas un pārstrādes uzņēmumam "Dimdiņi", īpaši Anitai Rauzai, Stāmerienas pilij un tās saimniecei Edītei Silķēnai, kā arī Latvijas Kultūras ministrijai, Valsts kultūrkapitāla fondam un Latvijas Nacionālajai bibliotēkai.

Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības ir konkurss 11–12 gadus veciem 5. klašu skolēniem, kura rezultātā tiek noskaidrots lasīšanas čempions. Konkurss notiek trīs posmos – sacensības skolā vai vietējā bibliotēkā, reģionālais fināls, starpfināls un valsts fināls Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. Sacensību mērķis ir pilnveidot bērnu prasmes izvēlēties piemērotu un interesantu literatūru skaļai lasīšanai, sekmēt interesi par lasīšanu un grāmatām, saliedēt bērnus kopīgām lasīšanas aktivitātēm, kā arī veicināt lasītāriku. Pirmais nacionālais fināls notika 2018. gadā, tajā piedalījās 30 jaunie lasītāji no katra Latvijas novada. Pirmais starpfināls notika 2023. gadā Ogrē. 📖

— Dana Koliņa, Gulbenes novada bibliotēkas komunikācijas speciāliste

30 GADU BIBLIOTĒKAI RAIŅA IELĀ 7

Saulkrastu novada bibliotēka

1996. gada 9. augusts ir zīmīgs datums Saulkrastu novada bibliotēkai, jo ieguva jaunas, skaistas telpas Raiņa ielā 7. Bibliotēkas vēsture Saulkrastos ir daudz senāka, un tās aizsākumi meklējami pirms vairāk nekā 80 gadiem, taču bibliotēkas šīs dienas mājvieta ēkas otrajā stāvā atzīmē trīsdesmit gadi. Šo gadu laikā iestādes vadības grožus turējušas trīs Saulkrastu kultūras dzīvē nozīmīgas dāmas – Sarmīte Zāte, Vizma Stūrmane un Ilze Dzintare.

Kur bibliotēka atradās pirms tam?

Saulkrastu pilsētas bibliotēka toreiz bija Raiņa ielā 5, bērnu bibliotēka pakalpojumus sniedza bērnu darza telpās. Tur ļoti aktuāls bija telpu jautājums, jo bija plānots atvērt jaunas grupas un telpas vajadzēja atbrīvot. Tolaik Saulkrastu dome pieņēma lēmumu piešķirt telpas pilsētas centrā, Raiņa ielā 7, apvienojot bērnu bibliotēku, pieaugušo bibliotēku un Saulkrastu vidusskolas bibliotēku. Telpā, ko pazīstam kā Kluso lasītavu, atradās skolas bibliotēkas krājums un mācību grāmatas. Esošajā interneta zālē darbojās saimniecības preču veikals. No senākiem laikiem foajē joprojām saglabāties Vidzemes jūrmalas Mūzikas un mākslas skolas absolventes Anitas Aišpures diplomdarbs – sienas gleznējums, kurā atainota Saulkrastu Baltā kāpa. 30 gadu laikā ne tikai bibliotēka ir piedzīvojuši daudz vizuālas pārveides telpās, bet arī 2024. gada sākumā noslēdzās renovācijas darbi un ēka Raiņa ielā kļuva par renovētu energoefektīvu ēku ar pievilcīgu ārējo fasādi, kas tika izvirzīta „Latvijas Būvniecības gada balvai 2024” nominācijā „Fasādes atjaunošana”.

Bibliotēka kā vietējā mākslas meka

Līdz ar skaisto telpu apgūšanu un redzot plašas un gaišas lasītavas potenciālu, no 1997. gada bibliotēka regulāri rīko mākslas darbu izstādes un tikšanās ar māksliniekiem un rakstniekiem. Bibliotēkā viesojušies rakstnieki Māra Zālte, Andra Manfelde, Zane Nuts, Nora Ikstena, Jānis Jopevs, bērnu grāmatu autors Dace Kresliņa, Māra Cielēna, Agnese Vanaga, Evija Gulbe, dzejniece Inese Zandere un vēl daudzi, daudzi citi izcilu kultūras darbinieki. Istenoti vairāki projekti „Lasītava krustojumā”, „Mūsu mazā bibliotēka”, „Grāmatu starts” u. c.

Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Bibliotēkas telpās bija nepieciešams veikt remontu, uzlabot telpu plānojumu, krājuma kārtojumu un izvietojumu, lai tas būtu ērti pieejams apmeklētājiem, nomainīt plauktus abonementā un Bērnu nodaļā. Vitāli svarīgi bija rast iespēju nodrošināt bibliotēkas pieejamību gados veciem ļaudīm, cilvēkiem ar kustību traucējumiem un jaunām māmām ar mazuliņiem.

Pandēmijas laiks, renovācija un darbs Tūrisma informācijas centrā

Bibliotēkas darbā izsludinātā ārkārtas situācija Covid-19 pandēmijas laikā izraisīja lielas pārmaiņas. Pasākumi, izstādes, dažādas aktivitātes, lietotāju datormācības un projekts „Lasītava krustojumā” nenotika vispār, jo cilvēki nedrīkstēja pulcēties. Daudzus gadus bibliotēka strādāja un joprojām turpina darboties arī ar e-pakalpojumiem – grāmatu izsniegšanā un saņemšanā, datubāzu veidošanā, sociālo tīklu administrēšanā u. c. Patikami pārsteidza ne tikai bibliotekāru, bet arī apmeklētāju vēlme pieņemt jaunus izaicinājumus – pakalpojumu sniegšanu un saņemšanu tikai virtuāli. Pieauga pieprasījums pēc autorizācijas rīku piešķiršanas, lai piekļūtu tīmekļa platformai „3td e-grāmatu bibliotēka”. Tajā bibliotēkas lasītājiem bez maksas tiek piedāvātas daudzas e-grāmatas lasīšanai latviešu valodā internetā. Tīmekļa vietni pārvalda valsts aģentūra „Kultūras informācijas sistēmu centrs”.

Kad nepāņoti nācās pārtraukt apmeklētāju apkalpošanu klātienē, bibliotēka varēja veikt 2021. gadā plānotās pārmaiņas – gan remontu (lokālā tīkla sakārtošanu, telpu apgaismojuma un durvju nomaiņu), gan krājuma sakārtošanu un

elektroniskā kopkataloga pilnveidošanu, gan arī novadpētniecības materiālu digitalizāciju. Bibliotēkā ir daudz iekšējo darbu, ko klienti neredz, bet tie ir svarīgi pakalpojumu kvalitātei, efektivitātei un ērtai pieejamībai.

Ēkas renovācijas laikā, 2023. gada 21. septembrī, notika Saulkrastu novada publisko bibliotēku akreditācija, ko organizē reizi piecos gados. Akreditācijas norises laikā tika vērtēts bibliotēku ēku, telpu stāvoklis. Visu Saulkrastu novada publisko bibliotēku krājuma stāvoklis, finansālais un materiālais nodrošinājums, bibliotēku sniegtie pakalpojumi, novadpētniecības darbs, pieaugušo izglītība, darba pārskati un plāni, darbinieku kvalifikācija, publicitāte sociālajos tīklos un citi bibliotēku attīstībai nozīmīgi kritēriji. Kopumā Saulkrastu novada publisko bibliotēku darbs tika novērtēts atzinīgi. Īpaši tika uzteikta iepriekšējās akreditācijas ieteikumu izpilde: Saulkrastu novada bibliotēkā uzlabota krājuma saturiskā kvalitāte, nomainīti visi grāmatu plaukti abonementā, lasītavā un Bērnu nodaļā, uzlabots telpu plānojums, krājuma kārtojums un izvietojums, lai tas būtu ērti pieejams lasītājiem, nomainīta datortehnika, organizētas apmācības pieaugušajiem darbam ar datoru un internetu.

Tehnoloģijas bibliotēkā

2000. gadā tika iegādāts pirmais dators, savukārt 2002. gadā ierīkots pastāvīgs interneta pieslēgums. 2006. gadā bibliotēkā atvērts jauns interneta pieejas punkts, kas pieejams visiem tas lietotājiem. Interesanti atcerēties, ka savulaik internets nemaz nešķita tik pašsaprotams un tas bija maksas pakalpojums ar izcenojumu 80 santīmu stundā.

Savukārt 2025. gada jūnijā nāca ar jaunu tehnoloģisku risinājumu grāmatu nodošanai un saņemšanai – bibliotēkā, sniedzot iespēju lasītājiem saņemt un nodot grāmatas 24/7 un uzlabojot vides pieejamību jaunajām māmām, cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Kas mūs sagaida tuvākajā nākotnē?

Patlaban apmeklētājiem pieejamas plašas telpas, kas izvietotas ēkas otrajā stāvā, arī lasītava, kur pulcēties dažādu pasākumu un semināru interesentiem. Līdz ar jaunajām tehnoloģijām bibliotēkas nozīme pieaug. Bibliotēkās cer, ka nākotnē vietējā Gaismas pils piedāvās pilnīgi jaunu 21. gadsimta bibliotēkas konceptu ģimenēm ar bērniem, ledzīvotājiem ar speciālām vajadzībām, senioriem, studentiem un citiem apmeklētājiem. Tā būs vieta, kas

nodrošinās ne tikai bibliotēkas funkcijas, bet vieta, kur pavadīt brīvo laiku, satikties ar draugiem vai dažādu jomu specialistiem, vai arī pabūt vienatnē. Vieta, kur jebkuram interesentam lietot dažādas digitālas viedierīces, adīt, šūt, klausīties mūziku, drukāt ar 3D printeri, garīgi pašst, atpūties vai izmantot mūsdienīgas kopstrādes telpas. Raiņa ielā 7 ēka būs dinamiska ēka ar atvērtām un bez maksas pieejamām publiskajām zonām. Un bibliotēkai savs robotiņš, kas palīdz smagās grāmatas aiznest lasītājiem uz mājām.

Vai zinājāt, ka...

- bibliotēkā atrodas viens slēpņošanas (geocach) punkts?
- bibliotēkā ir pieejami izdevumi, audiogrāmatas cilvēkiem ar redzes traucējumiem?
- mūsu mazie Saulkrastu novada bērni ir čaklākie Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta „Grāmatu starts” lasītāji visā Pierīgā?
- smagākā grāmata bibliotēkā sver 8 kilogramus?
- isākā grāmata bibliotēkā ir 2,8 cm?
- kopumā bibliotēkas krājumā lasītājiem pieejami ap 17 tūkstošiem grāmatu?

Kā visus iepriekšējos 30 gadus, vienmēr gaidām Jūs Saulkrastu novada bibliotēkā Raiņa ielā 7.

Avots: Saulkrastu Novada Ziņas
Datums: septembris, 2026

DAIĻLITER.
LATVIEŠ
VALODA

GUNTA DOMBROVSKA, Rosmes bibliotekāre, septembrī nodos citiem un norakstīs atlikušo krājumu, taču ir cerīga par cilvēku vēlmi turpināt lasīt.

FOTO – ANTRA ĒRGLE

Slēgšanas robeža – 100 lasītāji gadā

♦ **Likvidē Rosmes bibliotēku, daļu grāmatu krājuma pārņems citas bibliotēkas**

Rosmes bibliotēkas bibliotekāre Gunta Dombrovska rāda iztuko plauktu un grāmatu kaudzi, ko kolēģes Iecavas pagastā 9. septembra rītā pusē atlasījušas savu bibliotēku krājumam.

ANTRA ĒRGLE

Nelielā lasītāju skaita un privātpašnieka telpu uztiekuma dēļ Rosmes bibliotēka strādās vēl līdz 30. septembrim, bet pēc tam to slēgs. Tāds lēmums pieņemts Bauskas novada domē.

Interese sarūkusi

G. Dombrovska «Bauskas Dzīve» stāsta, ka Iecavas pagasta bibliotēku darbinieces Rosmes krājumu izpētījušas pirmās, galvenokārt izvēloties izdevumus, kas pašu bibliotēkās ir nolasīti vai līdz šim nav bijuši, bet noderētu. Pēc tam Rosmē apmeklēs Bauskas Centrālās bibliotēkas (BCB) speciālistes un citu novada bibliotēku darbinieces, lai izvēlētos savam krājumam noderīgas grāmatas.

Gunta atklāj, ka krājuma inventarizācija un sadale nav vienkārša – kolēģes apskata grāmatas plauktos, bet Rosmes bibliotekāre pārbauda vienotās sistēmas «Alise» reģistru, lai precizētu, vai noskatītie izdevumi jānomaina vai jāpievieno citā bibliotēkā. Kad viss būs pārbaudīts un sadalīts, atlikumu nāksies norakstīt, teic bibliotekāre. Līdzīgi uzskaitīs un sadalīs arī mēbeles un citu aprīkojumu.

«Lasītāju Rosmē palicis tik maz, ka ir izšķērdīgi te nomāt telpas un algot darbinieku,» izprātīgi par lēmumu pauž G. Dombrovska, atklājot – pēdējos gados te reģistrējās vien 100 lasītāju gadā.

Saskaņā ar statistikas datiem, Rosmes ciemā pērn bija 80 iedzīvotāji, viņu skaits gada laikā sarucis par 17. Lai arī darbavietu nāksies atstāt, Gunta degunu nenokar, bet cerīgi teic, ka tie, kuri lasa, to turpinās darīt. Savukārt pati bibliotekāre ir gata

va arī turpmāk rīkot Iecavas pagasta un Bauskas novada taku iepazīšanas pārgājienus, kas vietējā sabiedrībā ir populāri.

Grāmatas atveidīs

Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkas vadītāja Aiva Avota-Zalstere Rosmes bibliotēku trešdien apmeklēja kopā ar kolēģēm no Zorģu, Zālītes un Ziemeļu bibliotēkām.

«Jebkuras bibliotēkas slēgšana ir nopietns lēmums, arī pašvaldībai tas nav viegli, tomēr reizēm tādi lēmumi jāpieņem,» pauž vadītāja, «nevaru teikt, ka to pilnībā atbalstu, bet, izvērtējot plusus un minusus, pieņemam, ka tas notiek.»

Rosmē atlasītās grāmatas noderēs E. Virzas bibliotēkas fonda atjaunošanai, jo Iecavā krājums ir diezgan nolasīts. Ari pārejas Iecavas pagasta bibliotēkas pārņems daļu grāmatu, kuru pašiem krājumā trūkst vai ar kurām atjaunos fondu.

«Mēs no Iecavas bibliotēkas sagatavosim informatīvu izdevumu, lai Rosmes lasītāji zinātu, kur pieejamas tuvākās bibliotēkas. Divas reizes mēnesī aizvedīsim grāmatas uz Rosmē, ja tas cilvēkiem būs vajadzīgs,» risinājumus pēc slēgšanas atklāj A. Avota-Zalstere.

Rosmes ciemam tuvākā ir Zorģu bibliotēka. Savukārt Iecavas bibliotēkā lasītājus turpmāk gaida arī sestdienās, uzsver vadītāja.

Citu telpu nav

Pēc šokējošās ziņas par Rosmes bibliotēkas likvidēšanu «Bauskas Dzīve» pašvaldībā jautāja, vai vēl kāda bibliotēka novadā atrodas no privātpašnieka īrētās telpās un kurai nākamajai varētu draudēt likvidācija.

Iecavas apvienības pārvaldes vadītājs Normunds Vāvers informē: «Rosmes bibliotēka ir viena no piecām Iecavas pilsētas un pagasta bibliotēkām, šī bija izvietota privātās telpās. Īpašnieks 2026. gada 30. jūnijā rakstiski uzteica turpmāku telpu iz-

mantošanu bibliotēkas vajadzībām no 2026. gada 1. septembra, bet panākta vienošanās par telpu atbrīvošanu līdz 30. septembrim. Rosmē citu piemērotu telpu bibliotēkas izvietojšanai nav.»

Bauskas novada pašvaldībā 5. augustā saņemts Latvijas Bibliotēku padomes atzinums, kas apstiprina Rosmes bibliotēkas slēgšanu. Pēc tam pakalpojumus pēc pieprasījuma vienu divas reizes mēnesī nodrošinās Edvarta Virzas Iecavas bibliotēka, piegādājot pasūtītos izdevumus Rosmē, piebilst N. Vāvers.

Slavē pārklājumu

BCB kā reģiona galvenā bibliotēka organizēs krājuma nodošanu citām novada bibliotēkām. Direktore Māra Kulikauska stāsta: «Privātpašnieku telpās vairs nav nevienas bibliotēkas. Privātpašnieku telpās tas ir laika jautājums, kad tās būs jāpamet. Mums ir bijuši tādi gadījumi jau iepriekš. Pašlaik pēc reformas, kad Iecavas bērnu bibliotēka pievienota Edvarta Virzas bibliotēkai, kas uzskatāma par attīstīšanu, mums novadā ir Centrālā bibliotēka un 33 pagastu bibliotēkas. Pašvaldības teritorijā ir ļoti vienmērīgi pārklāta. Uzskatu, ka pakalpojumi ir pieejami ļoti labā līmenī. Neredzu, kura bibliotēka būtu apdraudēta vai slēdzama, jo teritorijā mums ir liela, līdz ar to bibliotēku skaits arī ir tāds.»

M. Kulikauska darbojas Kultūras ministrijā gan Bibliotēku padomē, gan Akreditācijas komisijā. «Redzu arī situāciju valstī. Mums ir ļoti laba stāvokli bibliotēkas. Paldies pašvaldībai, uzturētas, remontētas. Esmu pārliecināta, ka mums ir arī ļoti labi darbinieki, atbalstoši, atsaucīgi, ieinteresēti. Mēs viennozīmīgi Bauskas novadā varam lepoties ar bibliotēkām. Neesam saņēmuši sūdzības no iedzīvotājiem, ka kaut kur nebūtu pieejami pakalpojumi.» ♦

Avots: Bauskas Dzīve

Datums: 11.09.2026

Ulbrokas bibliotēkas grāmatu iepirkumu un dāvinājumu salīdzinājums ar Latvijas izdevējdarbības kopainu

Šī gada pirmais pusgads sniedz skaidru ieskatu gan Latvijas izdevējdarbības kopainā, gan Ulbrokas bibliotēkas krājuma veidošanas tendencēs. Atskaitē apkopotas un salīdzinātas divas 2026. gada pirmā pusgada statistikas. Pirmā ir Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) apkopotā statistika "Lielākie izdevēji pēc izdevumu skaita 2026. gadā", kas parāda, cik izdevumu (grāmatu, brošūru) kopumā izdevusi katra izdevniecība Latvijā; kopā 1006 izdevumi. Otrā ir Ulbrokas bibliotēkas statistika par 2026. gada pirmajā pusgadā iepirktajām un dāvinātajām grāmatām pēc izdevniecībām; kopā 277 grāmatas. Jāatzīmē, ka daļa no šīm grāmatām ir ne tikai bibliotēkas izvēlēti iepirkumi, bet arī lasītāju dāvinājumi.

No šī salīdzinājuma secināms, ka no LNB apkopotās izdevniecību statistikas Ulbrokas bibliotēkas sarakstā parādās tikai trīs izdevniecības: "Zvaigzne ABC", "Jumava" un "Jānis Roze". Pārējās septiņas izdevniecības Ulbrokas bibliotēkas sarakstā vispār neparādās kā atsevišķas pozīcijas. Turpretim Ulbrokas bibliotēkas sarakstā ir četras izdevniecības ("Latvijas grāmata", "Aminori", "Dienas Grāmata", "Liels un mazs"), kuru nav LNB apkopotajā statistikā par lielākajiem izdevējiem.

Kopīgais un atšķirīgais LNB un Ulbrokas bibliotēkas statistikās

"Zvaigzne ABC" ir Nr. 1 abos sarakstos ar ļoti līdzīgu procentuālo īpatsvaru – 36,49% LNB statistikā un 35,74% Ulbrokas iepirkumā/dāvinājumā. Izdevniecība "Zvaigzne ABC" piedāvā plašu grāmatu klāstu, sākot ar tulkotajiem dižpārdokļiem un latviešu autoru daiļradi, turpinot ar bērnu un jauniešu grāmatām un beidzot ar enciklopēdijām, pašpalīdzības un arī mācību grāmatām, kas attiecīgi sastāda lielu daļu no Latvijā izdotām grāmatām. Tāpat abās statistikās parādās "Jumava" un "Jānis Roze". Abas izdevniecības piedāvā augstvērtīgu un daudzveidīgu literatūru (vēsture, biogrāfijas, kultūra, praktiskie izdevumi), tāpēc to vieta valsts lielāko izdevēju sarakstā dabiski atspoguļojas arī Ulbrokas bibliotēkas iepirkumā.

"Baltija Publishing" (152 izdevumi, 2. vieta LNB lielāko izdevniecību sarakstā)

Šī nav dailliteratūras vai populārzinātniskas literatūras izdevniecība, bet gan akadēmiskā izdevniecība, kas izdod starptautiskus zinātniskus žurnālus un konferenču rakstu krājumus ekonomikā, tiesību zinātnē un sociālajās zinātnēs, izdevumi pārsvarā ir angļu valodā. Rakstu autori ir galvenokārt no Ukrainas un Baltijas valstīm. Šādi izdevumi domāti pētniekiem, precīzāk, akadēmiskajai videi.

"Sava grāmata" (66 izd., 6,56%) un "Ezerrozes grāmatas" (75 izd., 7,46%)

Abas ir izdevniecības, kas piedāvā autorizdevumu apgādes pakalpojumu, nevis tradicionālas redakcijas ar savu izdevējdarbības virzienu. "Sava grāmata" tieši pozicionē sevi kā palīgu autoriem, kuri vēlas izdot savu grāmatu, un kopš 2015. gada ir starp desmit Latvijā lielākajām izdevniecībām pēc nosaukumu skaita. "Ezerrozes grāmatu" darbība seko līdzīgam principam. Latvijas likums pieprasa, ka katram izdotam nosaukumam jāsaņem ISBN un septiņi eksemplāri jānodod LNB, tāpēc arī viena autora vienā eksemplārā izdota grāmata formāli tiek pieskaitīta nacionālajai statistikai, tāpat kā jebkurš

2026. gada pirmais pusgads. LNB un Ulbrokas bibliotēkas statistiku analīze.

Lielākie izdevēji pēc izdevumu skaita (kopā 1006)	Skaits	%	Ulbrokas bibliotēkai iepirktais/dāvinātās grāmatas (kopā 277)	Skaits	%
Zvaigzne ABC	367	36,49%	Zvaigzne ABC	99	35,74%
Baltija Publishing	152	15,11%	Citi*	94	33,94%
Latvijas Mediji	132	13,12%	Latvijas grāmata	37	13,36%
Ezerrozes grāmatas	75	7,46%	Aminori	13	4,69%
Sava grāmata	66	6,56%	Dienas Grāmata	11	3,97%
Citi*	49	4,87%	Jumava	9	3,25%
Jumava	47	4,67%	Liels un mazs	8	2,89%
Latvijas Neredzīgo bibliotēka	43	4,27%	Jānis Roze	6	2,17%
Dace Junemane (Domu pērles)	39	3,88%			
Jānis Roze	36	3,58%			

*Kategorijā "Citi" ietilpst autoru pašu izdotās grāmatas, kā arī izdevniecības, kuru iepirktie vai dāvinātie izdevumi šajā laika periodā ir mazāki nekā 6. Tajā skaitā "Apgāds Kontinents", izdevniecība "Helios", "Egmont", "Madris", "Sava grāmata", "Punctum", "Lietusdārzs", "Neputns", "Ezerrozes grāmatas", "Orbita" un citas.

cits izdevums. Rezultātā šīs divas izdevniecības rada simtiem grāmatu "nosaukumu" gadā, taču tie ir individuāli, autoru finansēti darbi ar ļoti mainīgu kvalitāti un pieprasījumu, līdz ar to bibliotēkas tos parasti neieperk sistemātiski, tikai pēc konkrēta pieprasījuma vai atzinības.

Latvijas Neredzīgo bibliotēka (43 izd., 4,27%)

Šī iestāde LNB statistikā parādās kā "izdevējs" tāpēc, ka tā pati pārveido jau izdotas grāmatas pieejamos formātos, tas ir, Braila rakstā, audiogrāmatās un palielinātās drukas grāmatās. Tā ir vienīgā iestāde Latvijā, kas drukātās grāmatas pārveido Braila rakstā, ik gadu sagatavojot vidēji ap 40 sējumu Braila rakstā, 40 grāmatas palielinātā drukā un arī izdevumus vieglajā valodā. Tie ir specializēti resursi konkrētai auditorijai (cilvēkiem ar redzes traucējumiem vai uztveres grūtībām). Arī Ulbrokas bibliotēkai ir sadarbība ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku, kuras rezultātā reizi pusgadā bibliotēka uz laiku saņem pielāgotās literatūras kolekciju, kas ir pieejama saņemšanai bibliotēkas lasītājiem.

Dace Junemane/"Domu pērles" (39 izd., 3,88%)

Tā ir neliela izdevniecība Ķekavas novadā, ko kopš 2012. gada vada Dace Junemane. Izdevniecība galvenokārt izdod dzeju, tostarp katru gadu izdod kopīgu vairāku autoru dzejas antoloģiju "Daudz laimes, Latvija!". Tā ir niša ar salīdzinoši nelielu, taču uzticīgu autoru un lasītāju loku, nevis izdevniecība ar plašu, dažādotu katalogu, ko bibliotēkas iepirktu vairumā.

"Latvijas Mediji" (132 izd., 13,12%, 3. vieta)

Šī ir liela, atzīta, plaša profila izdevniecība (daļa no AS "Latvijas Mediji", agrāk "Lauku Avīze"), kas izdod oriģinālliteratūru un tulkoto literatūru, vēsturisko un dokumentālo literatūru, nozaru literatūru, kalendārus un bērnu grāmatas. Tas, ka šī izdevniecība vispār neparādās Ulbrokas bibliotēkas iepirkumu sarakstā, drīzāk liecina par nejausību konkrētajā pusgadā vai arī par to, ka tās grāmatas iegādātas caur citu kanālu (piemēram, vairumtirgotāju "Latvijas grāmata", skat. tālāk) un uzskaitītas zem cita nosaukuma.

Secinājumi

"Latvijas grāmata" nav izdevniecība tās klasiskajā nozīmē, bet gan Latvijas lielākais grāmatu vairumtirgotājs un mazumtirgotājs (tostarp veikalu tīkls "Globuss"). Turklāt izdevniecības galvenais klients ir tieši bibliotēkas. Tas nozīmē, ka Ulbrokas bibliotēkas iepirkumu uzskaitē "Latvijas grāmata" visdrīzāk atspoguļo nevis konkrētu satura izdevēju, bet iepirkuma kanālu jeb piegādātāju, daudzu dažādu izdevniecību grāmatas, kas nopirkts caur šo vairumtirgotāju un uzskaitē iezīmētas pēc piegādātāja, nevis pēc faktiskā izdevēja.

Jāuzsver arī izdevniecības "Aminori" veikums. Tā ir izdevniecība, kas apvieno kvalitatīvas tulkotās literatūras un oriģinālas latviešu dzejas un prozas izdošanu ar mākslas izstādēm savā telpā. Tā ir izdevniecība ar spēcīgu literāro reputāciju, kas kalpo par galveno iemeslu, kāpēc šīs izdevniecības grāmatas parādās Ulbrokas bibliotēkas plauktos.

Kaut arī LNB apkopotajos datos nav redzama neviena specializētā bērnu literatūras izdevniecība, Ulbrokas bibliotēkas statistikā parādās izdevniecība "Liels un mazs" (dibināta 2004. gadā), kas 2022. gadā saņēma prestižo Boloņas Starptautiskā bērnu grāmatu tirgus balvu "Gada labākais bērnu grāmatu izdevējs Eiropā", ar bilžu grāmatām, dzeju, prozu un komiksiem bērniem un jauniešiem. Tā ir kvalitātes references izdevniecība bērnu literatūrā, kas arī pamato to, kāpēc šādām grāmatām ir jābūt bibliotēkas plauktos. LNB "lielāko izdevēju" statistika uzrāda, cik daudz nosaukumu formāli reģistrēti. Kā redzams, lielu daļu no šī skaita nodrošina izdevniecības, kas piedāvā autorizdevumu apgādes pakalpojumus ("Sava grāmata", "Ezerrozes grāmatas"), specializēti pielāgotu formātu izdevumus ("Latvijas Neredzīgo bibliotēka"), akadēmiskus/zinātniskus izdevumus ("Baltija Publishing"), kā arī nišas izdevniecība ("Domu pērles"). Tomēr šie izdevumi ne vienmēr atbilst vispārējās publiskas bibliotēkas lasītāju vajadzībām, pieprasījumam. Ulbrokas bibliotēkas iepirkumu saraksts savukārt atspoguļo to, ko bibliotēka faktiski izvēlas saviem lasītājiem. Ir skaidrs, ka izvēles noteikšanā ir svarīgs gan izdevniecības piedāvājums, gan lasītāju pieprasījums, kas rezultātā veido bibliotēkas krājumu.

Zane Pivare,
Ulbrokas bibliotēkas informācijas speciāliste
Paula Ziedīņa, bibliotekāra palīdzēja jūlija mēnesī

Avots: Tēvzemīte

Datums: 08.09.2026

Konference Madonas bibliotēkā

9. septembrī Madonas novada bibliotēkā notiks pasākums “Madonas novada literārais pulsējums 100 gados”, kas būs bibliotēkas veltījums Madonai tās simtgadē.

Kā vēsta organizatori, konferences programma veidota tā, lai četros Madonas simtgades ceturkšņos atspoguļotu Madonas un Madonas novada literāro daudzveidību, bagātību un kultūras vērtības.

Madonas simtgades pirmo ceturksni (1926–1951) iezīmēs literatūrzinātniece, redaktore un tulkotāja ar vairāk nekā 20 gadu pieredzi grāmatniecības nozarē Sigita Kušnere, stāstot par Jāni Grotu, kurš rakstījis ar pseidonīmu Mežmaliets, kā arī rakstniece un skolotāja Linda Šmite, iepazīstinot ar literāri folkloristisko Liepkalni.

Ar otrā ceturkšņa (1951–1976) literāro pulsējumu Madonas novadā iepazīstinās ilggadējā Madonas Novadpētniecības un mākslas muzeja zinātniskā līdzstrādniece un literatūras sektora vadītāja, autore un sastādītāja Dace Zvirgzdiņa, analizējot Ernas Ķikures daiļradi. Savukārt dzejnieces Martas Bārbales stāstu atklās Margarita Harkova, kultūras un mākslas skolotāja un projektu vadītāja Varakļānu vidusskolā.

Par Bronislavas Martuževas literāro pienesumu runās ilggadējā Rakstniecības un mūzikas muzeja krājuma galvenā glabātāja, dzejnieces Bronislavas Martuževas biogrāfe, Bronislavas Martuževas fonda “Rakstītāja” priekšsēdētāja, autore un sastādītāja Anna Egliena. Kultūras atbalsta un attīstības biedrības @kulturvietā valdes loceklis un kultūras projektu vadītājs Aigars Noviks ieskicēs Jāņa Gavara literāro portretu.

2001.–2026. gads būs pēdējais konferencē pārstāvētais Madonas simtgades ceturksnis. Par dažiem 21. gadsimta vaibstiem literārās Madonas sejā stāstīs tekstu redaktore un korektore, publiciste, literatūrpētniece, novadpētniece, grāmatu sakārtotāja un izdevēja Sanita Dāboliņa, savukārt Zigmunds Bekmanis ar dzejnieka acīm palūkosies uz literāro projektu “Savējie”.

Aicinājums papildināt bibliotēkas krājumu

Kauguru bibliotēka aicina lasītājus piedalīties bibliotēkas krājuma papildināšanā un dāvināt rakstnieces un dzejnieces Amandas Aizpurietes grāmatas, tādējādi papildinot bibliotēkas novadpētniecības krājumu.

Ikviens, kura rīcībā ir kāds no nepieciešamajiem izdevumiem, aicināts apsvērt iespēju nodot to bibliotēkas krājumā, tādējādi veicinot Amandas Aizpurietes literārā mantojuma saglabāšanu un pieejamību plašākam lasītāju lokam.

Izdevumus iespējams atstāt jebkurā Jūrmalas Centrālās bibliotēkas struktūrvienībā.

Kontaktinformācija: Kauguru bibliotēka Engures ielā 4A, tālrunis 67735215.

Informāciju sagatavoja
JŪRMALAS CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA

Avots: Stars

Datums: 08.09.2026

Avots: Jūrmalas Avīze

Datums: septembris, 2026

Izsludināts tradicionālais konkurss uz Ojāra Vācieša literāro prēmiju dzejā!

Ādažu novada pašvaldība izsludinājusi tradicionālo konkursu uz Ojāra Vācieša literāro prēmiju dzejā. Dzejoļu krājumus var iesniegt līdz 30. septembrim plkst. 17.00.

Pretendentus O. Vācieša literārajai prēmijai dzejā var izvirzīt izdevniecības, grāmatu apgādi, laikrakstu, žurnālu redakcijas, kultūras institūcijas, kā arī valsts un sabiedriskās organizācijas. Prēmijai var izvirzīt ikvienu autoru, kuram no iepriekšējā gada prēmijas pasniegšanas ceremonijas līdz šī konkursa izsludināšanas dienai ir izdots jauns dzejoļu krājums latviešu valodā.

Pieteikumus konkursam var iesniegt personīgi vai pa pastu Ādažu Valsts un pašvaldības vienotajā klientu centrā, Gaujas iela 33A, Ādaži, Ādažu novads, LV-2164, vai Stacijas iela 5, Carnikava, Carnikavas pagasts, Ādažu novads, LV-2163, pievienojot pretendenta publicēto dzejoļu krājuma 5 (piecus) eksemplārus. Konkursa laureātu paziņo pašvaldības organizētā dzejnieka O. Vācieša piemiņas sarakstā, kārtējā gada novembrī, un vienlaikus publicē plašsaziņas informācijas līdzekļos un pašvaldības tīmekļvietnē www.adazunovads.lv.

Šogad svinīgais pasākums notiks Ojāra Vācieša memoriālajā muzejā.

Prēmijas fonds ir 1000 eiro (pēc normatīvajos aktos paredzēto nodokļu atskaitīšanas). Ar konkursa noliku-

mu var iepazīties elektroniski www.adazunovads.lv. Tālrunis informācijai: 26378644.

Pieteikumus konkursam vērtēs ar pašvaldības domes lēmumu izveidotā komisija. Tās sastāvā ir Carnikavas vidusskolas skolotāja, O. Vācieša ģimenes pārstāve Ilze Vāciete, rakstnieks un O. Vācieša memoriālā muzeja vecākais speciālists Mārtiņš Bērziņš, dzejniece un O. Vācieša prēmijas dzejā ieguvēja 2018.gadā Daina Sirmā, Carnikavas bibliotēkas vadītāja Ilze Ezermale, kā arī rakstniece, bērnu grāmatu un scenāriju autore, lasīšanas vēstniece Agnese Vanaga.

2025. gadā par prēmijas ieguvēju kļuva Ādažu vidusskolas absolvents un bijušais carnikavietis Artis Ostups ar dzejoļu krājumu "Patiesība" (izdevējs – izdevniecība "Neputns").

O. Vācieša literāro prēmiju pasniedz Ādažu novada pašvaldība, prēmijas pasniegšanas pasākumu organizējot sadarbībā ar Ojāra Vācieša muzeju un Ojāra Vācieša biedrību.

Vācieša prēmija tika nodibināta un pirmoreiz pasniegta 1984. gadā, kad par laureātiem kļuva dzejnieki Jānis Peters, Valters Lūdens un Ivans Dračs, 1988. gadā prēmiju saņēma Vizma Belševiča, Māra Zālīte, Jānis Baltvilks un Juris Kronbergs, bet 1993. gadā – Imants Ziedonis, Māra Mellēna, Ernests Spičs, Valdis Muktupāvels un Guntars Godiņš. 2003. gadā Ādažu novada dome kopā ar

Foto – Imants Priedelis, O. Vācieša muzeja kolekcija

Carnikavas pagasta padomi atjaunoja O. Vācieša prēmiju, bet no 2011. līdz 2020. gadam prēmiju pasniedza Carnikavas novada dome.

Tās laureātu vidū ir Jānis Rokpelnis, Amanda Aizpuriete, Inese Zandere,

Inga Gaile, Andra Manfelde, Pēteris Brūveris, Imants Auziņš, Ronalds Briedis, Edvins Raups, Leons Briedis, Anna Auziņa, Anna Dzintare, Māris Salējs.

Carnikavas Tautas nams "Ozolaine"

Avots: Ādažu Novada Ziņas
Datums: septembris, 2026

Dzejas slams Jēkabpilī – tavs mikrofons, tava skatuve, tava balss!

Mēs ticam, ka dzeja nav domāta tikai grāmatplauktiem – tā ir dzīva, un tai ir jāskan! Aicinām ikvienu interesentu no 13 gadu vecuma 25. septembrī plkst. 17.30 Jēkabpils tautas nama kamerzālē kāpt uz skatuves un dalīties ar savām dzejas rindām. Iepriekšēja pieredze nav nepieciešama.

Kāds ir Dzejas slams?

- Tā ir iespēja brīvi paust savas idejas un emocijas.

- Nav «pareiza» vai «nepareiza» veida, kā rakstīt vai runāt – katrs var būt pats.

- Slamā klausītāji izvērtē uzstāšanos, tāpēc valda draudzīga sacensība.

- Tā ir vieta, kur satikt domubiedrus un atklāt, cik spēcīgi var skanēt tieši tavi vārdi.

Katram dalībniekam ir

četras minūtes dzejoļa priekšnesumam. Auditorija ar balsošanu nosaka savus favorītus trīs kārtās, tādēļ katram dalībniekam ir jā sagatavo trīs dzejoļi. Rekvizītu lietojums nav atļauts.

Visi trīs finālisti tiks aicināti piedalīties Latvijas Nacionālajā dzejas slamu čempionātā, kas decembrī notiks Rīgā.

Dalībnieku reģistrācija: sūtīt vārdu, uzvārdu un vecumu uz mar.bitane@edu.jekabpils.lv

MUZICĒS LAUMA KALNIŅA

Tavs mikrofons, tava skatuve, tava balss!

PIEDALĀS NORMUNDS BOLUŽS

DZEJAS SLAMS

Jēkabpilī

Reģistrējies līdz 24.septembrim!

Sūti vārdu, uzvārdu un vecumu uz mar.bitane@edu.jekabpils.lv

13+

25.SEPTEMBRIĒ 17.30
JĒKABPILS TAUTAS NAMA KAMERZĀLĒ

Uzvarētājs piedalīsies Latvijas Nacionālajā dzejas slama čempionātā!

Organizē Jēkabpils novada Galvenā bibliotēka sadarbībā ar Jēkabpils novada BIC, mākslas centru Totaldabže, Valteru Libertu un Poetry Slam Latvia.
Pasākumā iespējama foto un video uzņemšana.

JĒKABPILS
JĒKABPILS TĀUTAS NAMA KAMERZĀLE

JĒKABPILS JAUNIEŠI

dzejas slams

edu.jekabpils.lv

Pasākumā muzicēs Lauma Kalniņa un ar lasījumiem uzstāsies Latvijas dzejas slama vicečempions Normunds Bolužs. Pasākumu vadīs Valters Liberts.

Piedalies pats vai nāc un atbalsti citus!

Ieeja – bez maksas.

Organizē Jēkabpils novada Galvenā bibliotēka (JNGB) sadarbībā ar mākslas centru «Totaldabže»,

Valteru Libertu, Jēkabpils novada Bērnu un jauniešu centru un kustību «Poetry slam Latvia».

Avots: Brīvā Daugava
Datums: 11.09.2026

Dzejas dienas Jēkabpilī sākas ar Sintijas Kampānes-Štelmaheres dzejas autorvakaru

Sintijas Kampānes-Štelmaheres (vidū) autorvakarā «Tūlīt sāks līt» sarunu ar dzejnieci uzturēja Ruta Štelmahere, bet dziesmas izpildīja Lauris Kampāns.

AUTORA foto

JURIS ŠTEINBERGS

Trešdien Jēkabpils tautas namā notika dzejnieces Sintijas KAMPĀNES-ŠTELMAHERES autorvakars «Tūlīt sāks līt», kas pulcēja dzejas cienītājus, apvienības «Literāts» dalībniekus un dzejnieces tuviniekus.

– Man ir liels prieks šodien pieteikt brīnišķīgu dzejnieci, interesantu un man tuvu cilvēku Sintiju Kampāni-Štelmaheri. Ceru, ka šī diena ir jūs iešūpojusi uz lietus gaidīšanu, un ceru, ka jums līdzīri lietus-sargi, jo tūlīt sāks līt. Sintija ir dzejniece, literatūrzinātniece, skolotāja, interešu apvienības «Literāts» vadītāja un mamma. Viņai

ir daudz publikāciju dažādos izdevumos – «Domuzīmē», «Kontekstā», «Punktum» un «Strāvā». Pagājušogad beidzot sagaidījām Sintijas pirmo dzejas krājumu «dārzs». Jēkabpilī tā atklāšanas pasākums nenotika, tāpēc varam to nosvinēt šodien un domāt par dažāda veida dārzēm, – piesakot dzejnieci, teica dzejniece un

māksliniece Ruta ŠTELMAHERE. Jāpiebilst, ka krājums «dārzs» ir ticis nominēts Latvijas Literatūras balvai kategorijā «Debija» un pavisam nesen – arī žurnāla «Domuzīme» dzejas balvai. Krājuma redaktors Arvis Vigulis par šo grāmatu ir teicis: «Sintijas debijas krājums liek noticēt liriskās dzejas dzīvotspējai, smalkajam sīkstumam un spēkam. Manuprāt, šī mums visiem ir ļoti vajadzīga, ilgi gaidīta grāmata.»

Dzejas krājuma autore savukārt atzīmēja, ka dār-

za tēma viņas grāmatā ienākusi neviļus. Bērnībā dārzam viņas dzīvē bija ļoti liela loma, un tas ir bijis saistīts ar ģimenes dārzu, arī ar bērnudārzu.

– Dārzam manā grāmatā ir nozīme kā ģenētiski ieliktam mantojumam. Pieaugušam cilvēkam ir jābūt kādam dārzam, vai tas ir pie mājas vai uz palodzes, vai tā ir dabas tuvība, kas palīdz saskatīt dārzu arī tad, ja dzīvo lielpilsētā. Dārzs zināmā mērā ir simbols tieksmei dzīvot drošībā. Katram dārzs ir drošā teritorija. Arī dzeja

man zināmā mērā ir bijusi drošā teritorija, – savu ceļu līdz pirmajam krājumam raksturoja Sintija Kampāne-Štelmahere.

Autorvakarā dzejniece lasīja dzejoļus gan no krājuma «dārzs», gan jaunākos, kas tapuši nesen. Dzejas uzburto romantisko gaisotni papildināja viņas brāļa Laura Kampāna izpildītās, paša komponētās dziesmas ar Sintijas vārdiem.

Tiesa, lietus tovakar vēl nelijs, bet nākamajā rītā gan... ●

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 11.09.2026

Dzejas un mūzikas vakars Salas bibliotēkā

18. septembrī plkst. 18.00 Salas bibliotēka aicina uz mājīgu un iedvesmojošu pasākumu – siltās tējas, dzejas, dziesmu vakaru: «Dzeja ietērpta dziesmā».

Šajā vakarā apmeklētāji aicināti uz brīdi apstāties, ievilkot elpu un ļauties rudens vakara burvībai, lai klausītos vārdus, kas sasilīda, un mūziku, kas aizkustina.

Pasākumā piedalīsies dzejniece Agrita Priedoliņa (Jēkabpils) un muzikālais duets «Sajūta» (Ogres novads), kura sastāvā muzicē Dace Priedoliņa un

Inga Makare.

Jēkabpils dzejniece Agrita Priedoliņa piedalās literārajā dzīvē un sadarbojas ar mūziķiem, īstenojot dzejas un mūzikas apvienojuma pasākumus.

Dzejas krājumi:

• «Pārdomu takas» – krājums, kas caurvij tēmas par iekšējiem meklējumiem, klusiem dzīves novērojumiem un garīgu

sakārtojumu. Dzeja balstās uz personiskiem pārdzīvojumiem, vieglu melanholiiju un centienu atrast līdzsvaru ikdienas steigā.

• «Vārdu puteņos» – rada asociācijas ar dzejas rindu virpuļošanu, kur emocijas, vārdi un domas savijas kopā līdzīgi sniegunītiem vai neapstādīnātai domu strauzei. Liriskiem tekstiem piemīt liela dinamika un pārdzīvojuma spēks.

• «Es meklēju mieru» –

grāmata, kuras centrā ir cilvēka iekšējās pasaules līdzsvara meklējumi steigīgā un mainīgā laikmetā. Dzeja kalpo kā sava veida terapija un veids, kā sakārtot domas, piedāvājot viegli uztveramu, plūstošu un tēlainu valodu ar ciešu saikni ar dabas tēliem.

• «Sajūtu virpuli» – dzejas kopkrājums, kurā Agrita Priedoliņa piedalās kopā ar citiem autoriem (Intu Danieli, Līgu Pavlovu,

Ati Silarozi un Inu Lavriņoviču).

Muzikālo duetu «Sajūta» veido divas talantīgas personas – mūziķe un ģitāriste Inga Makare un mūziķe, folkloriste un pedagoge Dace Priedoliņa. Mākslinieces spēlē akustiskās ģitāras un savā repertuārā regulāri iedzīvinā dzejnieces Agritas Priedoliņas, kā arī citu autoru dzeju.

Sadarbībā ar Mareku Liepu un Lailu Šaicāni

duets veido arī vizuāli skaistus videoklipus. Tajos izpildītās dziesmas krāšņi savijas ar Latvijas dabas ainavām un dažādām gadalaiku noskaņām.

Dueta daiļradi un radošo būtību raksturo dziesminieku un autormūzikas noskaņa – tās ir melodiskas dziesmas ar sirsnīgu, akustisku un mierpilnu skanējumu.

Uz tikšanos Salas bibliotēkā – gaisotnē, kur mūzika mijas ar dzejas lasījumiem un sirsnīgām sarunām!

SALAS BIBLIOTĒKA

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 11.09.2026

Avots: Brīvā Daugava
Datums: 11.09.2026

Kultūras mantojuma, mākslas un dzejas diena Dobelē

Zemgale un Sēlija ir bagāta ar kultūrvēsturiskām vērtībām, un ir daudz cilvēku, kas ikdienā saistīti ar rūpēm par tām. Vēsturiskas ēkas iedzīvotājs vecpilsētā, senču lauku sētas saimnieks, muižu un piļu apsaimniekotājs, draudzes loceklis vēsturiskā dievnāmā vai pašvaldības, muzeja, kultūras nama darbinieks – ikviens, kura dzīve saistīta ar šīm vērtībām.

Eiropas kultūras mantojuma dienās cilvēki visā Latvijā dalīsies ar savu pieredzi, stāstiem, kā arī būs iespējams satikt jomas ekspertus, uz klausīt viņu padomus, sastapt domubiedrus. Papildus tam pasākums piedāvā aizraujošu kultūras programmu ikvienam, kam patīk baudīt un atklāt.

Dobeles pili 12. septembrī apmeklētājiem būs iespēja baudīt daudzveidīgu kultūras programmu – no dzejas lasījumiem un muzikāliem priekšnesumiem līdz radošām darbnīcām un mākslas plenēram, tostarp īpašu tikšanos ar starptautiski atzītām bērnu grāmatu autorēm. Šogad pirmo reizi “iedzīvināsim” ar aktivitātēm Dobeles pils Ziemeļu pagalmu.

■ **Pulksten 11** pasākumu atklās mākslas plenērs, kurā pils pagalma iedvesmojošajā gaisotnē tiks radīti jauni mākslas darbi. Kopā pētīsim

Dobeles pils vēstures likločus un radīsim mākslas darbus.

■ **Pulksten 12** muzikālu noskaņu radīs Dobeles mūzikas skolas audzēkņu koncerts.

■ **Pulksten 13** sāksies Dobeles novada dzejnieku dzejas lasījumi, kā arī līdz pulksten 16 Dobeles Mākslas skola aicinās ģimenes un mākslas interesentus piedalīties radošajā darbnīcā.

■ **Pulksten 14** ģimenēm ar bērniem notiks “Evelīnas darbnīca”, kurā viesosies izcilā bērnu grāmatu autore Inese Zandere un ilustratore Gundega Muzikante.

■ **Pulksten 15** pasākuma kulminācijā uzstāsies aktieris Imants Strads un mūziķis Emīls Zilberts, piedāvājot sirsnīgu un rudenīgu dzejas un mūzikas koncertprogrammu “Zālīte. Stabulnieks. Rudens”. Koncertprogrammā skanēs skaistākās Ulda Stabulnieka dziesmas ar Māras Zālītes dzeju.

Pasākumu organizē Dobeles novada Kultūras pārvalde, Dobeles novada muzejs, Dobeles novada Centrālā bibliotēka, Dobeles pils, Dobeles Mākslas skola un Dobeles Mūzikas skola. Pasākumos ieeja bezmaksas. Arī pils apskate šajā dienā būs bez maksas.

— Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde

Avots: Zemgales Ziņas

Datums: 10.09.2026

Dzejas dienas izstaigātas, izdziedātas, nosvinētas

♦KAD DZEJA APKĀRT. Sarunā par dzeju cēsnieces — Inta Zaksa (no kreisās), Andra Gulbe, Karlīna Zaksa un Rēzija Krieviņa.

SARMĪTE FELDMANE,
teksts un foto

Tradicionālajām Dzejas dienām Cēsis bija dots ietilpīgs nosaukums “Starp debesīm un akmeņiem”. Un pa vidu, protams, ir cēsnieki — savā ikdienā, ar saviem stāstiem un savu dzeju. Dzeju ne tikai runāt, arī dziedāt, tā sajūtot, kā vārdi veido domu, ritmu un atklāj kāda dzejnieka pasauli.

“Svētdienas rīts sākās neierasti — ar dzejas jūgu, tik vienkārši un pašs-

protami, bet, ja neesi piedalījies, nesa-pratīsi,” “Druvai” paskaidroja cēsniece Ilze Zariņa. Tad 30, 40 interesenti kopā ar dzejniekiem devās pārgājienā pa pilsētu. Stacijas laukumā savu dzeju runāja Aleksandrs Barons, bibliotēkā — Valdis Atāls, skvērā “Cēsis pievelk” — Agnese Rutkēviča, Maija parkā — Maija Ulme, Konrāda nama pagalmā — Andris Akmentiņš. Dažs klausītājs gaidīja tieši savu dzejnieku, cits veltīja laiku, lai dzirdētu visus.

Dzejas dienu norises vieta bija Rožu laukums. Te skanēja dzeja un mūzika. Šī gada starptautiskā laikmetīgās

dzejas festivāla “Dzejas dienas” moto ir “Dzeja dzied”. Ar muzikālu sveicienu no Cēsu Gaismas pils Rožu laukumu papildīja bibliotekāres Lāsma un Elīna, uzstājās dziesminieces Helēna Kozlova un Vīlkapuķe, ar savu sajūtu dzeju iepazīstināja jaunie dzejnieki.

Pirms Dzejas dienām Cēsu bibliotēka ikvienu aicināja piedalīties poēmas “820 rindas Cēsīm” radišanā. Cēsnieku rakstīts eposs — dāvāna savai pilsētai. “Saņēmām 152 rindas,” stāsta Inta Zaksa.

Dzejas dienas izstaigātas, izdziedātas, nosvinētas

Viņai bija uzticēts, saņemtas rindas secīgi sarindot, lai, veidotos stāsts. “Ir pieminētas gan Pils parka kāpnes, gan Jāņa baznīca, gulbji un salātlapas, Egļu, Rīgas, Saules, Kalēju iela, Rožu laukums, Gauja... Pārlasot rindas, ir sajūta, ka lasu stāstu, pasaku par savu pilsētu. Esmu pārsteigta, ka cēsnieki, neatkarīgi cits no cita, var tik vienoti domāt, ka savas pilsētas sajūtas ir tik vienādas,” pastāsta I. Zaksa un uzsver, ka “820 rindas Cēsīm” turpinās, ikviens savas var nosūtīt vai atnest uz bibliotēku. “Nākamgad Dzejas dienās noteikti sasniegsim iecerēto. Arī pasākuma laikā saņemām vairākas skaistas rindas,” teic dzejas rindu poēmas veidotāja. Dzejas pirmlasījumā “Cēsīm 820” atklātais apliecināja, ka cēsniekiem sava pilsēta ir nozīmīga un svarīga, ar to saistās sajūtas un emocijas.

Savas dzejas rindas poēmai uzrakstījusi arī Andra Gulbe. “Tā kā oļi veļas, nevarēju nerakstīt,” bilst Andra un atklāj, ka Cēsu sajūtu izteikusi domā, ka Cēsis viss ir pazīstams, bet katru reizi jāiet kā pa labirinti, atklājot ko jaunu. “Cēsis ir jāatklāj no jauna,” uzsver dzejniece, kura jau 27 gadus ir cēsniece.

Dzejas dienas svētkos Rožu laukumā vadīja jaunās

dzejniece Karļina Zaksa un Rēzija Krieviņa. Arī viņas uzrakstījušas savas dzejas rindas Cēsīm. “Daudzi to darījuši anonīmi,” atklāj I. Zaksa, bet R. Krieviņa piebilst: “Dzeja ir emociju transkripts, tā ir iespēja paust savu iekšējo pasauli, izzināt to, saprast un apdomāt.” I. Zaksa pauž viedokli, ka daudziem, kuri raksta dzeju, nav pārliecības, ka kaut kas izdevies, bet gribas uzrakstīt, lai novērtē, un no malas vērot, ko citi saka. “Bieži vien nelaiž vaļā sajūta, ka citiem izdodas labāk,” teic I. Zaksa, bet K. Zaksa atzīst, ka anonimitāte ļauj publiski izģērbties, bet neviens netiesās, nekritizēs par uzrakstīto rindu.

“Kailums ir jūtīgs, anonimitāte ir bruņas,” papildina R. Krieviņa, bet K. Zaksa atklāj, ka dzejā var melot un neviens nezina, ka tie ir meli. “Esi droša patvēruma ēnā, kur vari novērot citus. Ja esi dzejā, saaudz ar to, un kļūsti bagātāks,” pārliecināta jaunā dzejniece.

R. Krieviņa uzsver, ka ikdienā var nerakstīt dzeju, bet viņai būtiski atrasties poēzijas telpā. Vai tās ir sarunas ar draugiem, kur tiek runāts simbolos un metaforās, vai tā ir dzejas klausīšanās, lasīšana. K. Zaksa vērtē, ka sarunās metaforas ir vieglāk saprotamas nekā ikdienišķi vārdi.

Jaunā paaudze lasa, raksta un ar savām vārdos izteiktām domām, sajūtām iepazīstina citus. “Uzkāp uz skatuves, nolasi savu dzejoli, un ir ganda-

rījums,” saka R. Krieviņa un pauž pārliecību, ka atvērtais formāts, iespēja Dzejas dienās laukumā piestāt, paklausīties un doties tālāk vai kaut kur pilsētā satikt un dzirdēt kāda dzejnieka lasījumu, ir pieejams ikvienam.

“Rožu laukumā nebija stingras programmas. Dzejnieki uz skatuves lasīja savu dzeju. Tad kāds pajautāja, vai drīkst Cēsīm veltīt dažas dziesmas. Tas bija Žerārs Kettels — pasaules apceļotājs, muzikants. Tālāk viņš devās uz “Čello Cēsis” koncertzālē. Pārsteigumu sagādāja arī cēsnieks Mārtiņš Opmanis, kurš iepriecināja ar savu muzikālo uzstāšanos,” pastāsta I. Zaksa un piebilst, ka brīvā gaisotne iedvesmoja katru.

Dzeja ir tik daudzkrāsaina, tāpat kā iespējas to sadzirdēt starp debesīm un akmeņiem. □

Avots: Druva

Datums: 08.09.2026

Sajust un saprast ar sirdi: Ulbrokas bibliotēkas ceļojums uz Dienvidkurzemi

Ir jautājumi un notikumi, uz kuriem atbildes var tikai sajust un saprast ar sirdi – dziļā pazemībā pieņemt tās kā sajūtas, kas ir tik smalkas kā asara zirnekļa tīklā. Ulbrokas bibliotēkas lasītāju ekskursija uz Dienvidkurzemi kopā ar profesori, folkloristi Janīnu Kursīti bija īsts zināšanu, emociju un vietējo stāstu cildinājums, kas ikvienam dalībniekam lika citādi paskatīties uz šo Latvijas daļu un to no jauna novērtēt.

Divu dienu programmas viens no pieturpunktiem bija Kazdanga, kur mūs iepriecināja vietējā folkloras kopa. Te pulcējušās no skata glītas kundzes, kuru dzimtas saknes meklējamas dažādos Latvijas novados, taču dzīves ceļi viņas atveduši tieši šurp. Dziedam un skanam kopā. Turpat arī Kazdangas pils un muižas kompleksa vēsture ar stāstiem par to, kā bija un kā ir. Pils savulaik piederēja ietekmīgajiem Kurzemes baroniem Manteifeļiem. Tā celta no 1800. līdz 1804. gadam klasicisma stilā pēc arhitekta Johana Georga Ādama Berlica projekta. Pils aura joprojām ir maģiska, un kādam no mūsu grupas dalībniekiem pat izdevās tajā nemanāmi tikt ielēgtam!

Tālāk ceļš veda uz Aizputi, kur mūs pārsteidza bagātīgais sakrālais mantojums un jaunas atklāsmes. Kristus Karaļa Romas katoļu draudzes vēsturiskajai 19. gadsimta baznīcai šobrīd līdzās slejas arī mūsdienīgais 21. gadsimta dievnams. Mūsu skatienam pavērās senākā Kurzemes baznīca, ebreju sinagoga un unikālais koka arhitektūras mantojums. Pirms dievnama mākslas un vēstures eksperts Andris Vasiļevskis aicināja noskatīties vēsturisku īsfilmu un iepazīt Aizputes Novadpētniecības muzeja ekspozīcijas. Pilsētas senatnīgo seju veido apbūve ap Kurzemes bīskapijas pili (tagadējo Sv. Jāņa baznīcu), un senie koka nami priecē garāmgājējus vēl šodien.

Aizputes jaunās pilsmuižas komplekss ir ūdensdzirnavas un muižas vīna darītava senajā pagrabā. Šī vieta ceļotāju atmiņā paliks ar patīkamu garšu un smaržu niansēm. Kā uzsver vīndaru Santu ģimenes pārstāvis Mārtiņš: "Labs vīns dzimst un dzīvo piemērotā pilī un vislabāk jūtas pamatīgā vīna pagrabā!" Piekritot šim apgalvojumam, sen zināms joks par to, ka "tas, kas notiek vīna pagrabā, paliek vīna pagrabā". Tāpat kā jautrās sarunas autobusā par lāčiem un to ietekmi Latvijas mežos, kas vēl ilgi uzjautrināja brauciena dalībniekus.

Vēl viena senvēstures liecība bija Dzērves pamatskola Cīravas pagastā – viena no senākajām mācību iestādēm Kurzemē, dibināta 1833. gadā. Skola joprojām darbojas bijušajā barona Georga fon Manteifeļa muižas ēkā un ir iecienīts tūrisma objekts. Pateicoties rūpīgi saglabātajam kultūrvēsturiskajam interjeram – vēsturiskajām krāsnīm,

Ulbrokas bibliotēkas lasītāju ekskursija uz Dienvidkurzemi kopā ar Janīnu Kursīti.

koka slēģiem un žalūzijām, lielajam balto podiņu kaminam un greznajām kāpnēm, šeit tiešām varēja sajust vēstures elpu. Muižas kompleksu ieskauj 6,7 ha liels ainavisks parks, kas veidots angļu stilā. Īpašu šarmu sarunai piešķir teātra mākslas un latviešu valodas skolotāja Vīta Valdmāne, kurai pieder atziņa: "Mums arī tomāti zina gramatikas likumus." Turpat Cīravā apmeklējām arī senlietu krātuvi, kuras bagātīgie fondi, no baznīcas grāmatām līdz kurpnieka rīkiem un patafoniem, spilgti ilustrē pagasta un visas Latvijas saimniecisko un kultūras vēsturi.

Ceļojuma turpinājumā nonācām pie unikāla objekta – Latvijā vienīgās un Ziemeļeiropā retās koka mēbeļu audzētavas "Meža dizaina dārzs" (*Forest Designed*), kur saimnieko Šmitu ģimene. Šeit koki to augšanas procesā tiek speciāli formēti un potēti, lai bez galdnieku iejaukšanās tie izaugtu no zemes jau gatavu krēslu vai dekoratīvo lampu veidā. Pēc dārza apskates mūs pārsteidza Imanta Ozola viesmīlība, kura aizraušānās ir gleznošana, dzejas rakstīšana, biškopība un medības.

Pūsēnu kalns Nīcas pagastā pārsteidza ar savu 37 metrus dziļo augstumu virs jūras līmeņa un ir visaugstākā Baltijas jūras piekrastes kāpa Latvijā. Tas ir arī Latvijas dabas piemineklis, kas savulaik piedzīvojis to, ka daļa no kāpas tikusi norakta. Grupas kopbilde tika uzņemta tieši šajā vietā.

Kurzemieņu viesmīlību un vietējo garšu mantojumu pilnībā izbaudījām Jūrmalcīemā, apmeklējot zvejnieka māju "Oskars". Šeit ar zvejniecību nodarbojas jau sestajā paaudzē. Baudījām zivis, kas kūpinātas un gatavotas pēc senču tradīcijām šajā senajā piekrastes ciemā Baltijas jūras krastā. Arī šobrīd nozveja ir saistīta ar piekrastes zveju un tradicionālo zivju kūpināšanu.

Nezūdošu iespaidu atstāja arī vērienīgais ģimenes uzņēmums SIA "Krastmaļi", kas apsaimnieko ap 550 ha zemes. Saimnieks Mārtiņš Flaksis ar vērienīgu un lieliem panākumiem nodarbojas ar sēklkopību – milzīgās platībās te zeļ āboliņš, timotiņš, pļavas auzene un sarkanā auzene, kā arī graudaugi un pākšaugi. Mēs katrs saņemam dažādas sēkļiņas, ko iesēt auglīgā zemē, lai paša rokām uzplaucētu pļavas ziedu skaistumu.

Daba un vide, kurā šajās dienās pabijām, rosināja uz filozofiskām pārdomām. Ne jau vieta un cilvēki cits citam sniedz spējas, bet gan iespējas. Šajā braucienā satikām spēcīgas personības, kurās jūtama vēlme pacelties pāri ikdienībai. To pašu sirsnību, darba mīlestību un spēku mēs saklausījām un sajūtām arī maizes ceptuvē "Lāči", kuras sarūpētais kļuva par simbolisku ceļamaizi mūsu neaizmirstamajam Kurzemes braucienam.

Daiga Brigmane,
Ulbrokas bibliotēkas vadītāja

Avots: Tēvzemīte

Datums: 08.09.2026

Ar interesantu ekskursiju noslēdzās Puikules bibliotēkas Grāmatu bingo

Ar izziņošu ekskursiju uz Valmieras novadu augustā noslēdzās Puikules bibliotēkas galvenās bibliotekāres Ingas Indriksones organizētais vasaras lasīšanas izaicinājums *Grāmatu bingo*.

Šī bija ceturttā vasara, kopš I. Indriksone mazus un lielus lasītājus aicina tajā iesaistīties. Šogad interesenti bija jāizlasa piecas grāmatas, vadoties pēc noteiktiem priekšrakstiem, – vienai bija jābūt ar zilu vāku, otrai ar ļoti garu nosaukumu, trešajai ar vienu vārdu nosaukumā, ceturttā jāizlasa vienā dienā, bet piektajai – ar attēlotu pilsētu vai ēku. Tāpat dalībniekiem bija jāaizpilda īpaši sagatavotas veidlapas, aprakstot izlasītos darbus un daloties atzinās. *Grāmatu bingo* šovasar sāka 18 dalībnieku, bet līdz galam tika 10. – *Dūšīgi lasīja sākumskolas bērni un pieaugušie*, – stāsta sarunbiedre. Pirmās ar izaicinājumu tika galā sākumskolniece Emīlija Dubovija un Melānija Maļugina, savukārt Iveta Liepiņa lasīšanas izaicinājumu izpildīja pat divreiz.

Balvā lasītāji un uzcītīgākie bibliotēkas apmeklētāji saņēma ekskursiju uz Valmieras novadu. Viena no *Grāmatu bingo* dalībnieku mammām bibliotekārei sacīja, ka tieši ekskursijas dēļ bērns piedalās lasīšanas izaicinājumā. Vispirms brauciena

dalībnieki apmeklēja Valmieras muzeju un tā izveidoto interaktīvo ekspozīciju par dzīvi senajā Valmierā. – *Muzejs bija tik bagātīgs un interesants, turklāt mums bija fantastiska gide*, – stāsta I. Indriksone. Puikuleši tur pavadījuši pāris stundu, izmēģināt dažādu muzeja piedāvājumu interaktīvi darboties, piemēram, digitāli pagatavojot viduslaiku ēdienu. Kopīgi apskatīta arī muzejā iekārtotā izstāde *Latvijas leļļu filmā – 60. Kamēr jaunākie ekskursijas dalībnieki pildīja dažādus uzdevumus, piemēram, no papīra izgriežot un paši veidojot multfilmu tēlu maketus, pieredzējušākie skatījās agrākās leļļu filmiņas.*

Nākamā ekskursantu pieturvietā bija netālu no Valmieras esošais miniatūru

parks *MiniCiems*. Tajā skatāmas 11 dažādas Latvijas ēkas miniatūrā (mērogā 1:25), tostarp Ozolmuižas pils, kā arī vairākas baznīcas un citas vēsturiskas ēkas. – *Mēs sagaidīja pati īpašniece Santa Paegle, enuziasma un azarta pilna sieviete. Viņas ziņāšanas par katru no vēsturiskajām ēkām ir pamatīgas. Pirms gatavot miniatūru, viņa veic lielu izpēti darbu par konkrēto ēku, lai atveidojums būtu precīzs*, – teic I. Indriksone.

Ekskursijas noslēgumā apmeklēti Beverīnas labirinti, kur sarīkota neliela apbalvošanas ceremonija. *Grāmatu bingo* lasītāji saņēma Ingas sarūpētos diplomus un kārumus. Pēc tam visi izbaudīja brīvdabas atpūtas vietas piedāvājumu. – *Mums izdevās lieliska un piepildīta diena*, – vērtē Puikules bibliotēkas galvenā bibliotekāre.

Līga LIEPIŅA
Ingas INDRIKSONES albuma foto

Ekskursanti ciemojās arī Beverīnas labirintos

Avots: Auseklis
Datums: 08.09.2026

Rudens sezona Madonas novada bibliotēkā

ma^{na} madona

Rudens sezona Madonas novada bibliotēkā solās būt piesātināta ar pasākumiem, izstādēm, projektu aktivitātēm un neaizmirstamiem ceļojumiem grāmatu pasaulē, atliek vien izvēlēties sev tikamu aktivitāti un lasamvielu.

9. septembrī plkst. 10.00 aicinām uz *nekonefenci* "Madonas novada literārais pulss 100 gadus". *Nekonefence* būs Madonas novada bibliotēkas veltījums Madonai simtgadē. "Literārais pulss" atspoguļos mūsu Madonas, Madonas novada daudzveidību, bagātību, kultūras vērtības. No 5. septembra atsākam darbu arī sesdienās, darba laiks nemainīgs – 9.00–15.00.

Izstādes, kas uzrunā

Augustā un septembrī Madonas novada bibliotēkā apskatāma izstāde "Radiošie lasītāji rada", kura lasītāju aizraušanos ar grāmatām sastopas ar maksu, rokdarbiem un radošu pašizpaušmi. Izstādē apkopoti Madonas novada bibliotēkas lasītāju radītie darbi, kas atklāj dažādus talantus, intereses un iedvesmas avotus. Gleznas, rokdarbi, tekstildarbi un citi radošie veikumi apliecina, ka lasīšana var kļūt par iedvesmu arī

jaunām idejām un mākslinieciskai izpaušmei. Aicinām ikvienu bibliotēkas apmeklētāju neseidzīgi aplūkot izstādi, iepazīt mūsu lasītāju talantus un smelties iedvesmu pašam radīt. Aicinām ikvienu izstādes apmeklētāju iesaistīties austās lupatu deķa tapšanā!

Savukārt konferencē zālē skatāma Bērnu paliatīvās aprūpes biedrības A. Forķeres izstāde "Sappu tilti – mīlestības acīm". Vairākiem simtiem ģimeņu Latvijā cerētais sapnis par bērnu dzīvībai pārvērties neremdināmās sāpēs, taču, neraugoties uz to, viņi ir spējīgi uzcelt neskaitāmus mazus un lielus sappu tiltus, lai dzīvotu katru dienu, lai iemācītos novērtēt ik mirkli, lai būvētu sapni no jauna – citādu sapni, sapni par citu cerību, sapni par mīlestību.

Ieaudzīsim rudenī dzejā

Rudens ir laiks, kad daba pamazām maina savas krāsas, bet dzejā palīdz ieraudzīt un sajost šo pārmaiņu skaistumu. Pasākumā aicināti satikties Madonas novada dzejnieki, lai dalītos savos dzejas vārdos, sajūtās un stāstos, radot sirsnīgu un rudenīgu kopā būšanas mirkli.

Īpašu noskaņu pasākumam piešķirs rudens ziedu paklāja aušana, kas notiks Sandras Valaines

vadībā. Tā būs iespēja ne tikai baudīt rudens krāšņumu, bet arī kopīgi radīt skaistu vides mākslas darbu.

Dzejas dienas ir laiks satikšanās priekam, sarunām un radošumam. Šogad tas aicina "Aust rudenī dzejā" – kopa ar dzeju, mūziku un ziedu krāsām. 11. septembrī plkst. 17.00 – tiekamies Madonas novada bibliotēkas zālē! (Neatbilstošu laikpārkāpju gadījumā Madonas novada bibliotēkas telpās).

Piedāvājums skolām

Bērnu literatūras nodaļa aicina ciemos skolēnus ar vecākiem, lai iepazītu bibliotēkas piedāvājumu, kas nodēres ne tikai skolas vajadzībām, bet arī kvalitatīva brīvā laika pavadīšanai.

Septembrī Bērnu literatūras nodaļā pieejamas grupu nodarbības bērniem "Koki un daba visapkārt" (1.–6. klase) un "Iepazīšanās ar bibliotēku" (1. klase), pieteikšanās pa tālruni 27292718. Savukārt Pakalpojumu nodaļā piedāvā bibliotēkārās stundas 7.–9. un 10.–12. klašu skolēniem "Digitālās bibliotēkas kompass". Iepriekš jāpiesakās pa tālruni 64820912.

Aktuālie projekti

Vidzemes plānošanas reģiona

īstenotās programmas "Vidzemes kultūras programma 2026" ietvaros bibliotēka skolēnu rudens brīvaikā realizēs projektu "Meistaro Vidzemē – pieci amati piecos stāstos", kas tapis VKKF mērķprogrammā "Latviešu vēsturisko zemju attīstības programma". Tajā skolēniem būs iespēja piedalīties piecu amatu prasmju meistarklasēs – māla darbnīcā, celu jostīņu aušanā, filcēšanas nodarbībā, maizes cepšanas mākslā un ādas aproču darbnīcā. Kvalitātes nolūkos dalībnieku skaits būs ierobežots, tāpēc septembrī aicinām sekot līdzi informācijai par iepriekšēju pieteikšanos.

Uz priekšu virzās arī Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības projekts "Iedvesmas bibliotēka", kurā paredzēts pārvēst daļu bērnu literatūras nodaļas telpas. Projekta vizuālo identitāti izstrādājis arhitekts Dainis Bērziņš, bet tehniskos darbus paredzēts veikt vietējiem uzņēmumiem sadarbībā ar AS "Latvijas Finieris".

Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija

Aicinām ikvienu lasītāju – gan lielu, gan mazu – piedalīties šī gada "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā 2026".

Šī gada kolekcijā ir iekļautas 29

grāmatas – pa piecām katrā bērnu vecuma grupā (5+, 7+, 9+, 11+, 15+), savukārt pieaugušajiem jālasa četras savas un divas bērnu grāmatas. Tāpat kā citus gadus, arī šoreiz grāmatas aptver dažādas tēmas un aktuālas problēmas – bailes, attiecības ģimenē, mobīngu, draudzību u.c.

"Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" ir Latvijas Republikas Kultūras ministrijas un Latvijas Nacionālās bibliotēkas finansēta Bērnu literatūras centra iniciatīva. Katrai vecuma grupai ieteiktās grāmatas lasa un vērtē bērni, jaunieši, no 2012. gada – arī pieaugušie. Programmas mērķis ir veicināt lasītprasmi un interesi par grāmatām, vienot lasītājus un rosināt diskusijas par grāmatām, sekmēt augstvērtīgas literatūras izplatību. Bibliotēkas Madonas novadā šī projekta ietvaros bez atlīdzības saņēmušas 725 eksemplārus par kopējo summu 8116,78 eiro.

Šogad "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" Madonas novadā piedalās 30 bibliotēkas: 17 publiskās bibliotēkas un 13 izglītības iestāžu bibliotēkas.

Gaidīsim ikvienu lasītāju!

Informācija apkopojā
DAIGA POČA-LAPINA,
Madonas novada bibliotēkas
direktores vietniece

Avots: Madonas Novada Vēstnesis
Datums: augusts, 2026

Bibliokuģis piestāj Kuivižu ostā, fotoreportāža

8. augustā Kuivižos notika „Ģimenes diena Vidzemītes piejūrā”

Nez vai kādam latvietim svešs **Salacgrīvas** vārds, bet par netālo zvejniekciemu **Kuiviži** noteikti dzirdēts mazāk. Pagājušā gadsimta beigās Kuiviži bija ievērojama osta, kurā sijājās un pārsijājās mūsu pašu jūriņas un tālāju zivju raža. Pašķirot *Laika grāmatas* vēl senākas lapaspuses, atrodam kuivižnieku ierakstīti lepnī fakti par burinieku būvi, mācībām Ainažu jūrskolā un kapteiņu slavu – uz kuģiem zem dažādu valstu karogiem. Šolaiķos Kuivižu ostas rūpnieciskā darbība mainījies līdz nepazīšanai, bet ne par to būs šis stāsts. Līdz šim man Kuivižos nebija lemts iegriezties, nu tas notikās – turklāt ļoti skaistā, jūras vēja pilnā dienā!

Atļaušos apgalvot, ka jūrmalniekiem liktenis lēmis būt daudz apsviedīgākiem un izdomas bagātākiem par zemniekiem. Piekraسته smilšainā zeme ir stipri paskopa un Māmuļa jūra – ne vienmēr vēlīga. Bet ir taču ne tikai jānopelna maize un jāizvada skolās bērni. Cilvēka gars dzīves jūrā kopjams diendienā, tam nepieciešami savī uzņēmīgi kapteiņi, bocmaņi un kuģa zēni. Kā jau mūsdiākos iegājies – kuģa stūre un apkope nereti tiek uzticēta sievietēm.

2014. gadā, grāmatu druvā muguru nolocījusi 40 gadus, **Hedviga Inese Podziņa** nespēja savu tālāko dzīvi iedomāties bez cilvēkiem un grāmatām. Grāmatniece sevi ir savējos lepnī piešķaita lībiešiem, jo dzimta neatšķietināmi saradojusies ar Kariņu, Pāžu un Admiņu dzimtām, kuru ciltskokus lieliski izpētījusi un grafiskos kokos sazīmējusi **Rasma Noriņa**. Dzīvesgudrajai Inesei sapņu un ieceru netrūkst, viens no tiem – iedziļināties lībiešu valodā.

Tātad – tapa sabiedriskā organizācija ar intriģējošo nosaukumu „**Bibliokuģis „Krišjānis Valdemārs”**”. Prasmīgi piesaistot atbalstītājus, šis

kuģis ar kapteini Inesi apceļojis daudzas vietas Latvijas iekšzemē, aģitējot par jaunās paaudzes iespējām kļūt jūras arājiem un citiem ar jūru saistītiem speciālistiem. Sapazīšanās reizēs kā pirmais jautājums izskanot mājinieku, sauszemnieku, pārsteiguma pilnais: *Bet kā tad jūs atkuģojāt, mums pat lielākas upes nav tuvumā?!* **Bibliokuģa** darbībā nopietni iesaistījusies arī Podziņu meita **Sanita**. Viņa, kā reti kurš Latvijā, rūpējas par bērniņiem ar īpašām vajadzībām un/vai sirgstošiem ar retām slimībām. Sadarbībā ar Zviedrijas domubiedriem, Inese Latvijas sabiedrisko aktivitāšu straumē ievadījusi jaunu laiviņu – darbu ar tām ģimenēm, kurās bērniņam ar īpašām vajadzībām blakām par maz uzmanības tiek veltīts veselajiem...

Inese un Sanita ir īstenas salacgrīvietes, Gints – kuivižnieks. Viņš spiedis roku ne tikai **Bibliokuģa** izcilajiem labvēļiem **Gaidim Andrejam Zeibotam**, **Jānim Streičam** un **Ventai Kocerei**. Gints uzskatāms par jūras un piejūras trubadūru, kura stāstiem nav ne gala, ne sākuma. Pareizāk – turpinājums ir katra stāsta abos galos – spēj tikai uzklaut.

Īpašas, turklāt dažādveidīgas, lomas šajā ģimeņu dienā ir **Andrim Skujam**, kuivižniekam un zvejniekam trešajā paaudzē. Tikai pirms nedēļas tika oficiāli atklāts Kuivižu **Kultūrskūnis**, par kādu pārtapis bijušais zvejnieku kolhoza tīklu šķūnis. Andris ir viens no ēkas īpašniekiem un tajā izvietoto gleznu radītājiem. (Dažu atdāvināto gleznu šim no-

8. augusta plašā programma. Izlasiet, lūdzu, uzmanīgi! Jāpiebilst – šajā dienā Kuivižu „priekšpilsētās” **Salacgrīvā** un **Ainažos** notiks arī dažādi citi kultūras un kulturāla sporta pasākumi. Ko padarīsi, Dievam dienu diezgan, bet ne ziemeļzemes vasarai...

tikumam par godu nācies deponēt no draugiem, lai kultūrtelpas gala siena nestāv pustukša. Pašlaik ievērojama Andra soloizstāde skatāma Salacgrīvas bibliotēkā. Andris ir arī muzikants ar neparastu takts sitamo instrumentu, pašam piedziedot – līdz tam gan šoreiz netikām. Varbūt to dabūja baudīt sarīkojuma trauku mazgāšanas *bocmaņi*. Vēl ar ko viņš var lepoties – dēls **Mārcis** pašlaik strādā uz ļoti nopietnu uzdevumu kuģa pie Āfrikas krastiem, apkalpojot naftas torņus.

Turpinājums 9. lpp.

No kreisās: **Sanita Siņica** un **Inese Podziņa**. Rakstīt projektus un pieteikumus biedrības darbības atbalstīšanai meitai un mātei noteikti iznāk daudz biežāk nekā sūtīt vēstules draugiem, tāds laikmets...

Gints Šmanis ar lepnumu sevi dēvē par **Bibliokuģa** bocmaņi un runas vīru. Jā, viņš ar savu žurnālistikā, uz papīra un TV ekrānā, kaldināto mēli prot izvilināt no jūras dzelmes pat... zelta zivtiņu!

Avots: Latvietis

Datums: 20.08.2026

Bibliokuģis piestāj Kuivižu ostā, fotoreportāža
Turpinājums no 8. lpp.

Arī izdarīgam cilvēkam ir tikai divas rokas. Tālab Inese un viņas tuvinieki prot iesaistīt darbos arī savus draugus, viņu tuviniekus un kaimiņus, darba kolēģus. Bērnu teltī visu garo dienu rosās bibliotekāre **Līga Zviedre**, Kuivižos viņa ieradās ar jaunām palīdzēm.

Sarunas par zivju resursiem Salacā un jūrā papildina Andra Skujas jautrais stāsts par to, kā ar zivju zupu – jūras braucienā uz lielās zvejnieku koka laivas – cienāts arī prezidents Guntis Ulmanis. Atklāta tiek bez ūdens un uguns palīdzības tapušās zupas recepte: *pīļpanna* ar tajā saguldītajām zivīm, kuras izsūtīnās savā sulā, vienkārši tiek karsēta uz motora izpūtēja! Vīra Andra gaumē, šodien krastā gatavota, tiek visiem ģimenes dienas dalībniekiem. Tālab atrādāma arī fotogrāfija.

Ar patiesi-neticamiem tāljūras piedzīvojumu stāstiem nopietnās sarunās par zivīm un biosfēras problēmām papildina **Valdis Ozoliņš**. Sarunā ar Gintu Šimani silti pieminam mūsu atjaunotās brīvās Latvijas

pirmo un vienīgo jūrlietu ministru **Andreju Dandbergu**. Drīz vien atdzimušajai Latvijai tāda ministrija vairs nebija vajadzīga, jo zušiem veiklībā līdzīgie un allaž naudas izsalkušie jaunlatvieši prata iztirgot gan kuģus, gan jūras veltes. Bet krietnu zvejnieku dēlu ar nelokāmu mugurkaulu, tādu kā Andrejs, Latvijā nepiedzimst un nepieaug pietiekamā daudzumā... *Bibliokuģis* par to visu rosina atmiņas gan savā piekrastē, gan dziļā iekšzemē, tas ir tā vērts – jo, kā dziesmā dzied, jūru patiešām mums neatņemt!

Protams, katram klātesošajam no lieliskās tikšanās-mācību dienas atmiņā un rokās paliks kaut kas cits: lekcijā pasmeltās domas, pagatavotas priežu mizas buru laiviņas, smilšu mandalas... Laistkārie jau liek aiz auss: oktobra sākumā tiks atvērta **Ginta Šimaņa** apkopotā grāmata „Vecsalacas laša stāsti“, veltīta **Augusta Pūsilda** (pirmā latviešu izcelsmes) – taimiņu un sīgu zivsaimniecības izveidotāja piemiņai.

Mani saistīja itin viss, jo žurnālistam jau nav nekā interesantāka par CĪTIEM CILVĒKIEM. It sevišķi – ja tie ir sīkstie latvieši, kuru saknes no zemes nespēj izraut nedz jūras, nedz piekrastes paskarbaiss vējš.

Šis lībiskais krasts man personiski tuvs ar to, ka Mazsalacas pusē, netālu no Salacas upes (poētiski to var apzīmēt arī par *Salacas krastu Daugēnu alu* tuvumā) kārts šūpulis manam **Šimaņa** dzimtas sencim **Ansīm**, kuram vēl nebija uzvārda.

Anita Mellupe
speciāli laikrakstam „Latvietis“

FOTO Anita Mellupe

Var neticēt, bet tieši sirmā ledlauža „Varma“ kajītē **Andrim Skujam** gleznošana veicoties vislabāk. Viņš strādā akril krāsu tehnikā. Vairāki smalki izstrādātajiem darbiem lieto vienīgi vāveru spalvu otiņas, to gan aizmirsu pajautāt.

FOTO Anita Mellupe

Andra zupas galvenā sastāvdaļa ir laši. Tā netiek papildināta ar saknēm vai citām piedevām – vienīgi buljona garšas uzlabošanai, pēc tam – liekais „balasts“ tiek izzvejojot ārā, buljonā peldinās vien jaukā dillītes.

FOTO Anita Mellupe

Te redzams **Valdis**, viņā klausoties, man dzima neatvairāma ideja jūrnieku uzklaut garākā intervijā. Ja tas izdosies, rezultāts būs meklējams Vidzemes laikrakstā „Auseklis“, kurš papīra formātā – par izbrīnu visai Latvijai – joprojām iznāk trīs reizes nedēļā.

FOTO Anita Mellupe

Te redzams, kā lielākā daļa no ģimenes dienas dalībniekiem kārtojas kopējam fotouzņēmumam. Kas zina – varbūt pēc gadiem šīs foto parādīsies kādā dokumentālajā grāmatā?

FOTO Anita Mellupe

Kuivižu osta ir dzīvības pilna joprojām, tā ir labākā no ziņām!

Avots: Latvietis

Datums: 20.08.2026

Ielūkojies lasītāju radošajā pasaulē!

ZANE BIKOVSKA

Augustā un septembrī Madonas novada bibliotēkā apskatāma izstāde "Radošie lasītāji rada", kurā lasītāju aizraušanās ar grāmatām sastopas ar mākslu, rokdarbiem un radošu pašizpaušmi.

Madonas novada bibliotēkas Pakalpojumu nodaļas vadītāja Līva Romanovska pastāsta: — Izstāde pagarināta līdz pat 25. septembrim. Priecē, ka ekspozīcija tiek papildināta ar jauniem darbiem un talantiem. Izstādē apkopoti Madonas novada bibliotēkas lasītāju radītie darbi, kas atklāj dažādus talantus, intereses un iedvesmas avotus. Gleznas, rokdarbi, tekstildarbi un citi radošie veikumi apliecina, ka lasīšana var kļūt par iedvesmu arī jaunām idejām un mākslinieciskai izpaušmei. Plašais bibliotēkas nozaru literatūras krājums ļauj mūsu lasītājiem izpausties vēl jaunās šķautnēs, jo ir iespēja sevi pilnveidot un smelties jaunas idejas.

Mūsu radošie lasītāji, kuru darbi apskatāmi izstādē, — Anna Pētersīle, Gunta Lubkina, Elva Kājiņa, Maija Jaunbērziņa, Vivita Kārkla, Antoņina Vējiņa, Liena Hačtrjana, Andra Pliča, Sofija Teivāne, Kristīne Rizga, Liliņa Zelča, Edvards Bruzgulis, Vita Fridvalde, Vineta Meistere, Velta Broka.

Aicinām ikvienu bibliotēkas apmeklētāju nesteidzīgi aplūkot izstādi, iepazīt mūsu lasītāju talantus un smelties iedvesmu pašam radīt, jo top austais lupatu dekis, kuru veidot kopā aicinām ikvienu izstādes apmeklētāju.

Jāatzīst — izstādes daudzveidība apliecina, ka radošums katram cilvēkam izpaužas citādi. Vienam tā ir iespēja ar otas palīdzību uz audekla atainot redzēto un sajūsto, citam — pacietīgi un

Madonas novada bibliotēkas lasītāju talanti atklājas krāsās, formās un dažādās tehnikās.

Foto — AGRIS VECKALNIŅŠ

rūpīgi veidot rokdarbus, vēl kādam radošā darbošanās ir veids, kā izmantot materiālus, kas ikdienā vairs nav nepieciešami, piešķirot tiem jaunu dzīvi. Katrs darbs ir atšķirīgs, taču tos vieno vēlme darīt, izmēģināt un radīt ko skaistu pašu rokām.

Šāda izstāde ir arī iespēja ieraudzīt bibliotēkas lasītājus no citas puses. Ikdienā cilvēku visbiežāk sastopam brīdī, kad viņš izvēlas grāmatu vai izmanto kādu no bibliotēkas pakalpojumiem, taču aiz šīs ikdienišķās darbības var slēpties daudz vairāk — aizraušanās, prasmes un talanti, par kuriem apkārtējie varbūt nemaz

nenojauš. Patiesi priecē, ka šī izstāde ļauj mūsu talantus parādīt plašākai auditorijai un vienlaikus iedvesmot arī citus pamēģināt kaut ko jaunu.

Nenoliedzami nozīmīgs ir arī pats radišanas process — laiks, ko cilvēks velta sev, iespēja uz brīdi apstāties no ikdienas steigā, koncentrēties uz darāmo un ļauties idejām. Nereti tieši šādā nesteidzīgā darbošanās gaitā rodas jaunas ieceres, tiek apgūtas līdz šim neizmēģinātas prasmes un atklātas neiepazītas spējas.

Ari bibliotēka šajā procesā var kļūt par vietu, kur pirmā ideja iegūst turpinājumu. Grāmata

var pamudināt izmēģināt kādu jaunu tehniku, uzzināt ko vairāk par materiāliem vai vienkārši ieraudzīt pasauli citādi. Tāpēc lasīšana un radošums viens otru papildina — viena nodarbe dod idejas, bet otra ļauj tās pārvērst taustāmā, redzamā rezultātā.

Izstādes tapšanā īpaši būtiska ir arī iespēja dalīties. Kad cilvēks savu darbu parāda citiem, tas kļūst par iedvesmas avotu — kādam var rasties vēlme atsākt sen aizmirstu hobiju, citam pamēģināt ko tādu, kas līdz šim nav darīts, bet vēl kāds varbūt pirmo reizi ieraudzīs, cik daudzveidīgas un interesantas ir viņa līdzcivīļu intereses.

Avots: Stars

Datums: 08.09.2026

Valkas bibliotēkā ieradušies postapokaliptiskie ceļotāji

No 1. līdz 30. septembrim Valkas novada Centrālajā bibliotēkā ir apskatāma Andas Simanes-Gudrinieces stimpanka izstāde "Postapokaliptiskie ceļotāji".

Tajā var aplūkot stimpanka stilā veidotas lelles un transportlīdzekļus – neparastus tēlus un objektus, kas rosina iztēli un aicina doties aizraujošā ceļojumā citādā pasaulē.

Mākslinieci stimpanka estētika interesē jau vairāk nekā desmit gadus.

"Bieži aizdomājos par to, kāda būtu mūsu pasaule, ja civilizācija būtu aizgājusi pa citu ceļu. Varu iztēloties un veidot priekšmetus, kuriem mūsdienās nav praktiskas vajadzības, bet stimpanka (steampunk) pasaulē tiem ir pielietojums," norāda A. Simane-Gudriniece un atklāj, ka par stimpanka stilu ieinteresēja draudzene Indra Brūvere. "Viņa tulkoja latviski lietuviešu autora A. Tapina romānu "Vilka stunda". Lai labāk tulkotos, izgatavoju atbilstošus aksesuārus. Tā tapa mūsu pirmās stimpanka fotosesijas," viņa pamato.

Stimpanks kā radošs virziens ļauj iztēloties pasauli, kurā tehnoloģijas attīstījušās citādi, – tajā nozīmīga vieta ir redzamiem mehānismiem, zobiem, caurulītēm, metāla detaļām un dažādiem pašdarinātiem aparātiem.

Izstādē apskatāmi arī priekšmeti, kuri mūsu pasaulē šķiet pilnīgi nepraktiski, bet stimpanka pasaulē iegūst īpašu nozīmi. Piemēram, "Sapņu mērītājs" ar zobriem un stikla caurulītēm paredzēts, lai noteiktu, ko cilvēks sapņo. "Laika kabatas pulkstenis" nerāda tikai laiku – tas ļauj iedomāties iespēju pagriezt vienu stundu atpakaļ. Savukārt "Atmiņu savācējs" paredzēts tam, lai no dienasgrāmatas sagla-

Andas Simanes-Gudrinieces izstāde "Postapokaliptiskie ceļotāji" bibliotēkā apskatāma līdz 30. septembrim. Ikvienam apmeklētājam tā piedāvā iespēju uz brīdi atkāpties no ierastās pasaules un ļauties jautājumam – ja viss būtu jāsāk no jauna, ko mēs paņemtu līdzi nākotnē? FOTO: NO PERSONĪGĀ ARHĪVA

bātu cilvēka atmiņu stāstus.

Stimpanka pasaulē darbojas arī laikapstākļu prognozētājs – vara aparāts ar spirālēm, termometriem un rādītājiem –, kā arī gaisa balona navigācijas komplekss ar karti, kompasu un optisko ierīci. Šie priekšmeti nav tikai dekorācijas. Tie palīdz veidot izstādes pasauli un stāstīt par cilvēkiem, kuri dzīvo citā realitātē.

Izstādē aplūkojamās lelles tapušas šī gada laikā. "Vairākiem ir prototipi radu, draugu un paziņu vidū. Vienam tēlam ir saskatāma arī līdzība ar mani," viņa saka.

Viens no interesantākajiem izstādes aspektiem ir izmantotie materiāli. Daudzu objektu tapšanā izmantotas lietas, kuras ikdienā, visbiežāk, nonāktu atkritumos.

"Civilizācijas atkritumi," tos raksturo A. Simane-Gudriniece.

Ideja sākusies ar materiālu uzkrāšanu. Aptuveni trīs mēnešus autore apzināti nemetusi ārā dažādus iepakojumus un priekšmetus, kas vēlāk varētu noderēt radošajā procesā. Rezultātā pavisam iekdienišķas lietas ieguvušas jaunu dzīvi.

No kausētā siera kastītes tapis koferis, kartona kafijas krūze pārvērtusies par cilindru, bet mandarīna miziņa izmantota aviators cepures izveidē. Un šādu piemēru izstādē ir vēl daudz.

Tas īpaši labi sasaucas ar pašas izstādes ideju – pēc civilizācijas sabrukuma ceļotājiem nav pieejami jauni materiāli un gatavas lietas. Viņiem jāizmanto tas, kas palicis pāri,

"Postapokaliptiskie ceļotāji" ir stāsts par izdzīvošanu, atmiņu un jaunas pasaules meklējumiem, nevis vienkārši par dekoratīvu stilu. Nāc un ļaujies fantāzijai!

un jāatrod tam jauns pielietojums.

Taujāta, ko nozīmē izstādes nosaukums "Postapokaliptiskie ceļotāji" un uz kuriem šie ceļotāji dodas, māksliniece skaidro: "Tie rāda cilvēkus, kuri pēc kāda liela sabrukuma dodas meklēt to, kas vēl uz Zemeslodes ir palicis vērtīgs. Postapokaliptiskā pasaule šeit ir tāda, kurā vecā civilizācija ir sabrukusi, bet ceļotāji atrod tās atliekas – vecus priekšmetus, mehānismus, kartes, fotogrāfijas, rotas, grāmatas, dabas fragmentus. Viņi dodas meklēt pagātnes liecības un mēģina no tām uzbūvēt nākotni. Tātad – uz kuriem viņi dodas? Uz nākotni. Bet viņi nevar tur nokļūt, neizējot cauri pagātnē. Viņi ceļo ar veciem koferiem, mehāniskām ie-

ricēm, savādām cepurēm un pašu konstruētiem aparātiem. Viņi vāc pasaules atliekas un pārveido tās par kaut ko jaunu. Tādējādi izstādes centrālā doma – pasaule ir beigusies. Bet ceļojums tikai sākas. Viņi dodas turp, kur vēl nav kartes, – uz pasauli, kura jāizveido no jauna."

Izstādi papildina pie sienām izvietotās stimpanka žanra fotogrāfijas. Foto autori – Viesturs Ēkis, Roberts Johansons, Inta Lazdāne.

Jāmin, ka paralēli stimpanka leļļu Andai ar viru taisa arī stimpanka cepures.

26. septembrī Valkas bibliotēkā būs Bērnu rīts, kura laikā būs iespēja satikt izstādes autori un piedalīties radošajā meistarklasē.

— Ilze Fedotova

Avots: Ziemeļlatvija

Datums: 08.09.2026